Ազգ
Azg
armenian daily
28 ՕԳՈՍՏՈՍ 2004 ՇԱԲԱԹ 149 (3080)

Բուշը խոստովանել է իր սխալը հետպատերազմյան Իրաքի հարցում

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը «Նյու Յորք թայմսին» տված հարցազրույցում խոստովանել է, որ ինքը «ոտքը կեղծ» էր պատկերացնում Իրաքի հետպատերազմյան իրադրությունը: Միաժամանակ նա ընդգծել է, որ այդ երկրում շարունակվող ներքին հուզումները Սադդամ Հուսեյնի զինվորական վարչակարգի նկատմամբ նվաճված «արագ հաղթանակի» անխուսափելի հետեւանքներն են:

Բուշի խոսքերով, ամերիկյան բանակը չի հասցրել կարգուկանոն հաստատել քաղաքներում: Դրա հետեւանքով աշխուժացել են իրաքցի զինյալների գործողությունները: Նախագահն ասել է, որ իր ռազմավարությունը թույլատրում է համարժեք պատասխան տալ իրաքցի ապստամբների գործողություններին: Նրա խոսքերով, ամերիկացիներն Իրաքում գործում են «հանգամանքներին համապատասխան»:

ՊԱՇՏՊԱՆՈՂԱԿԱՆ

Ավարտվեցին հայ-ռուսական զորավարժությունները

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Մարշալ Բաղրամյանի անվան հրաձգարանում այսօր ավարտվեցին հայ-ռուսական զորավարժությունները:

Օգոստոսի 24-ին սկսված ամենամյա պլանային զորավարժությունների ընթացքում մշակվեց ստանդարտ սցենար, ըստ որի համաձայն, պայմանական հակառակորդը Հայաստանի դեմ ագրեսիայի արդյունքում մի քանի կիլոմետր խորացել էր երկրի տարածքում: Ռուսական եւ հայկական զինված ուժերի ջանքերով, հրետանու, օդուժի եւ ՀՕՊ ներգրավմամբ նախահարձակի առաջխաղացումը կասեցվեց, իսկ այնուհետեւ նա հետ մղվեց դեպի սահման: Ռուսական կողմից զորավարժություններին մասնակցում էին Հայաստանում տեղաբաշխված 102-րդ ռուսական ռազմակայանի զինծառայողները:

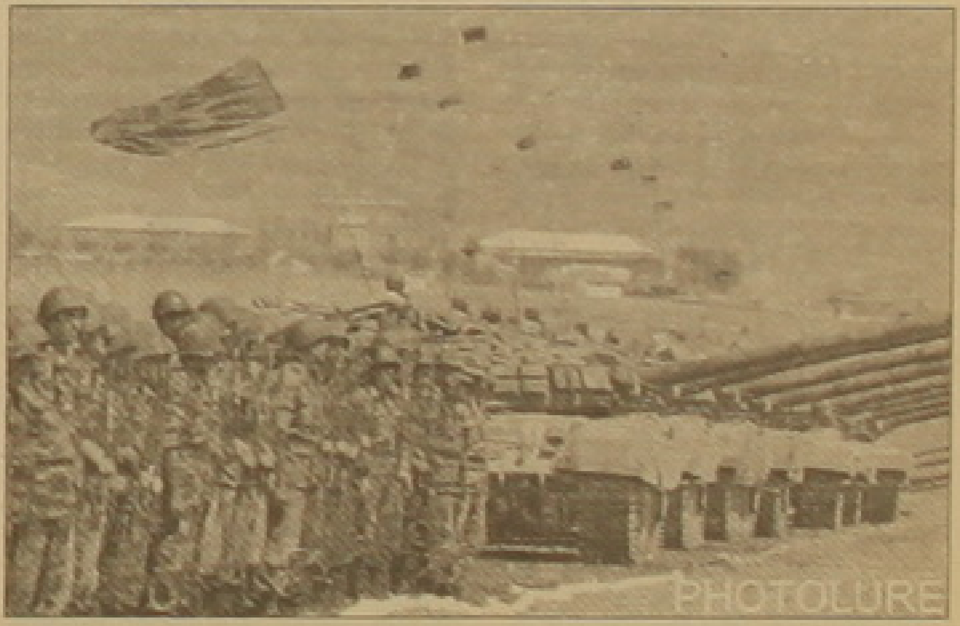

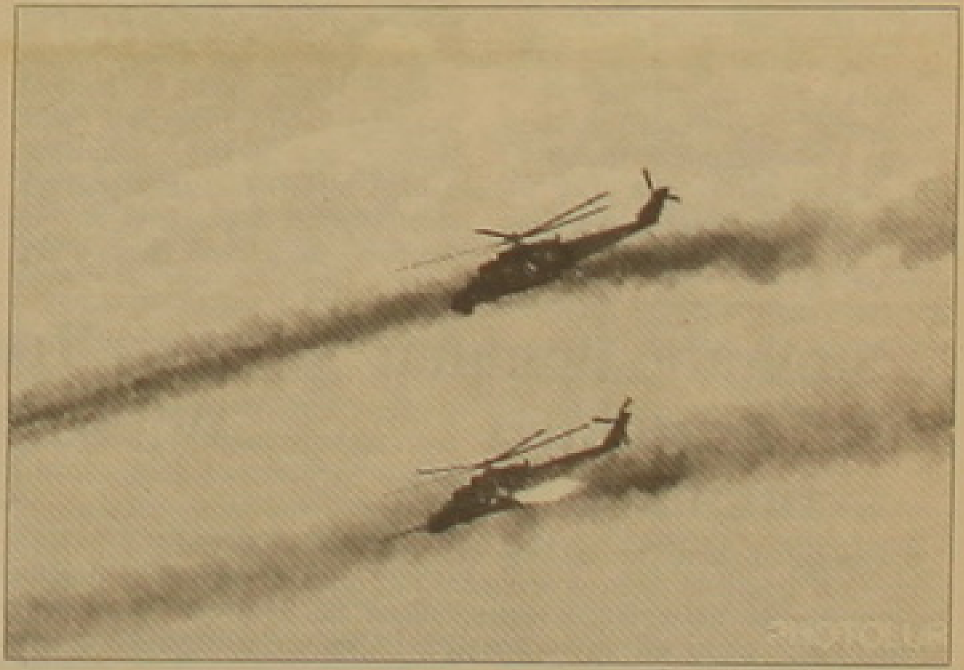

Մուսա լեռան ողբերգությունը CNN-ի էկրանին

«Երկու միլիոն հայեր էին բնակվում Թուրքիայում, եւ երբ պատերազմն ավարտվեց, նրանց թիվը 100 հազար էր»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Առաջին աշխարհամարտի տարիներին Օսմանյան Թուրքիայում շատ թվով հայեր ենթարկվեցին տեղահանումների եւ զանգվածային սպանությունների: Բայց հայկական մեկ գյուղ փրկվեց անցյալ դարի սկզբում տեղի ունեցած խժդժությունների ժամանակ: Երեկ երեկոյան այսուհետ նախաբանով սկսեց ամերիկյան հեղինակավոր CNN հեռուստաընկերության «Միջին Արեւելքի ներսում» հաղորդաշարի «Հայերը վերադառնում են Թուրքիա» թղթակցությունը, որը պատրաստել էր Հալա Գորանին:

«Գյուղապետ Պերճ Քարթունը չգիտի նրանց, ում հերթով համբուրում է, բայց նրանք բոլորը հայ քրիստոնյաներ են ու Վաքըֆ գյուղ են եկել աշխարհի տարբեր վայրերից», մինչ լրագրողը պատմում էր Թուրքիայում փրկված միակ հայկական գյուղի մասին, հեռուստաէկրանին երեւում էին Մուսա լեռը, գյուղի եկեղեցին, լսվում եկեղեցու ղողանջներն ու պատարագը:

«Իմ անունը Բեթի է, ես եկել եմ Փարիզից», ասում է երիտասարդ հայուհին, որի ծնողները փրկվել են կոտորածներից եւ ապաստան գտել Փարիզում:

«Ես Լոս Անջելեսից եմ: Իմ ազգանունը Կարապետյան է», ասում է տարեց մի հայ:

«Իմ պապերն ապրել են այս հողերում: Ես եկել եմ տեսնելու այս հողերը», ասում է մեկ այլ հայ: Նրանք եկել են հարգելու հարյուր հազարավոր հայերի անցյալը, որոնք տեղահանվել են Թուրքիայից անցյալ դարի առաջին քառորդում, հավելում է CNN-ի թղթակիցը:

Տես էջ 2

«Արդարություն» դաշինքը գումարեց իր առաջին նիստը

Երկարատեւ ընդմիջումից հետո երեկ «Արդարություն» դաշինքը նիստ էր գումարել: Ինչպես տեղեկացրեց ԱԺ պատգամավոր, դաշինքի ներկայացուցիչ Արշակ Սադոյանը, «քննարկվել են հիմնականում ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ մտցնելու, նախորդ նիստից մինչեւ այժմ ընկած ժամանակահատվածում հանրապետությունում տիրող իրավիճակը, նաեւ իմ ներկայացրած, այժմ Ազգային ժողովում շրջանառության մեջ գտնվող սահմանադրության նախագծի խնդիրներ: Նիստի մասնակիցները երկու օրենքների (սահմանադրության եւ ընտրական) առնչությամբ եկան այն եզրակացության, որ դրանք անընդունելի մոտեցումներ են: Որոշվեց մեր հետագա անելիքների մասին խոսել հաջորդ նիստում»:

Դաշինքի նիստում եղել են նաեւ խոսակցություններ առաջիկա գործընթացների վերաբերյալ եւ հանձնարարվել է դաշինքի անդամ կուսակցություններին նախապատրաստել անելիքների ու առաջարկությունների ծրագիր սեպտեմբեր-հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիսների համար, որն էլ կքննարկվի դաշինքի հաջորդ նիստում:

Ռ. Մ.

Դանիայի ԱԳ նախարարը Երեւանում

Երեկ ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանն ընդունեց Դանիայի Թագավորության արտաքին գործերի նախարար Պեր Ստիգ Մյոլլերին, որը Թբիլիսիից ժամանել էր Երեւան: Նա տարածաշրջանային այցով այս շաբաթ գտնվում է Հարավային Կովկասի երկրներում, մինչ այդ նա այցելել էր նաեւ Բաքու: Հանդիպման ժամանակ քննարկվեց երկկողմ եւ փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող արդի միջազգային հարցերի լայն շրջանակ: ՀՀ ԱԳ նախարարը ներկայացրեց Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման ներկա ընթացքը եւ Հայաստանի մոտեցումները խնդրի հնարավոր լուծման ուղղությամբ՝ շեշտը դնելով միմիայն խաղաղ եւ բանակցային միջոցների վրա:

Այնուհետեւ ՀՀ ԱԳՆ մամուլի սրահում տեղի ունեցավ երկու նախարարների մամուլի ասուլիսը: Մինչ այդ Դանիայի ԱԳ նախարարը այցելել էր Ծիծեռնակաբերդ եւ ծաղկեպսակ դրել Հայոց Ցեղասպանության զոհերի հուշահամալիրին:

Նույն օրը, մեկնելուց առաջ, դանիական պատվիրակությունն այցելեց նաեւ Սբ Էջմիածին:

Հերքում է «Օրինաց երկիրը»

«Օրինաց երկիր» կուսակցության մամուլի ծառայությունից հետեւյալ նամակն ենք ստացել, որ, կարծում ենք, ավելի արժանի էր «առանց մեկնաբանության» խորագրով տպագրվելու: Սակայն, ընթերցողների շահերից ելնելով ստիպված ենք հիշեցնելու, որ «Բամբասանք, թե՞ իրականություն» վերտառության եւ «Իմպերատոր» Արթուր Բաղդասարյանին կարծես Ֆրանսիան հավանում է» վերնագրի ներքո լույս տեսած մեր նյութի գլխավոր թեման ոչ այնքան «Օրինաց երկիր» կուսակցության ներսում առկա կուլտուրական մակարդակն էր, որքան Ֆրանսիայի կողմից ԱԺ նախագահ Ա. Բաղդասարյանի հատուկ ուշադրության արժանանալու հարցը՝ որպես Հայաստանի ապագա նախագահի, եւ այդ հողի վրա ներկայիս նախագահի խանդոտ վերաբերմունքը նրա նկատմամբ: Այնինչ, «Օրինաց երկրի» մամուլի ծառայությունն այդ մասին ակնարկ անգամ չի արել խմբագրությանս ուղղված նամակում: Դա նշանակում է, որ մամուլի ծառայությունն այդ մասին կամ կարծիք չունի եւ կամ համամիտ է մեր գրածին:

Օգոստոսի 24-ին «Բամբասանք, թե իրականություն» բաժնում տպագրված հոդվածը զարմանք առաջացրեց: Այն, մեր ընկալմամբ, խիստ տարբերվում էր «Ազգ» օրաթերթում տպագրվող հոդվածներից եւ իր բովանդակությամբ, եւ իր ոճով:

Հոդվածում կատարվող եզրահանգումները թողնելով հեղինակի խղճին (ում անունը չէր նշվում), անհրաժեշտ ենք համարում նշել, որ հոդվածում ներկայացված մի շարք փաստեր չեն համապատասխանում իրականությանը: Հատկապես կցանկանայինք շեշտել «ԱԺ նախագահի կողմնակիցների» արտահայտություններին վերաբերող հատվածը, որը՝

1. բացարձակապես չի համապատասխանում իրականությանը,

2. բացարձակապես հեռու է Արթուր Բաղդասարյանի կողմնակիցների վարվելակերպից եւ ներկուսակցական կուլտուրայից:

Գտնում ենք, որ Հայաստանի Հանրապետությունում տեղի ունեցող քաղաքական գործընթացները, եւ հատկապես ընտրությունները, շատ ավելի լուրջ վերլուծության կարիք ունեն, քան կատարված է «Բամբասանք, թե իրականություն» խորագրի տակ ներկայացված հոդվածում:

«ՕՐԻՆԱՑ ԵՐԿԻՐ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով հանդիպումը սեպտեմբերի 17-ին

Հայաստանի, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների եռակողմ երկրորդ հանդիպումը Օսկանյան-Գյուլ-Մամեդյարով կազմով նախատեսված է սեպտեմբերի 17-ին Նյու Յորքում՝ ՄԱԿ-ի գլխավոր ասամբլեայի շրջանակներում, հաղորդում է թուրքական «Անատոլու» գործակալությունը: Արտգործնախարարների առաջին հանդիպումը տեղի է ունեցել հունիսի 28-ին Ստամբուլում, ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի շրջանակներում: «Անատոլուն» հիշեցնում է, որ այդ հանդիպման ընթացքում «Թուրքիան հայտարարել է, որ կարող է կատալիզատորի դեր խաղալ Կովկասի խնդիրների կարգավորման գործում»:

Սաակաշվիլին ռուսներին քշելու է Աջարիայից

Թբիլիսիում Ռուսաստանի դեսպանատունը երեկ չի աշխատել

Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը երեկ տարածել է հայտարարություն, որում Թբիլիսիի իշխանություններից պահանջվում է «վերջ տալ ռուսական դեսպանության մոտ շարունակվող խուլիգանական արարքներին եւ ապահովել անհրաժեշտ պայմաններ դեսպանության բնականոն աշխատանքի համար, դա Վրաստանի ղեկավարության ուղղակի պարտավորությունն է»:

Արդեն մեկ շաբաթ ամեն օր անընդմեջ դեսպանատան շենքի մոտ շարունակվում են աղմկոտ եւ սադրիչ հավաքները, դրա մասնակիցները բարձրացնում են հակառուսական լոզունգներ, վիրավորական արտահայտություններ թույլ տալիս Ռուսաստանի եւ նրա ղեկավարության հասցեին: Երեկ նախատեսված էր բողոքի նոր ակցիա հարյուրավոր մարդկանց մասնակցությամբ, ինչը հաշվի առնելով՝ դեսպանությունը ստիպված է եղել չեղյալ հայտարարել աշխատանքային օրը, դադարեցնել վիզաների տրամադրումը եւ հյուպատոսական մյուս ծառայությունները:

Անշուշտ, ասվում է ՌԴ արտգործնախարարության հայտարարության մեջ, այն պայմաններում, երբ Թբիլիսիում Ռուսաստանի դեսպանության հարեւանությամբ շարունակվում են «անզուսպ խրախճանքներն» ու խուլիգանական արարքները, վրացական կողմի հետ շփումների եւ բանակցությունների անցկացումը՝ դրանք լինեն ռազմական կամ մեծ պայմանագրի հարցերով, հնարավոր չի թվում: Հայտարարության մեջ ասվում է, որ խուլիգանական գործողություններն իրականացվում են ոչ առանց Թբիլիսիի իշխանությունների թողտվության պայմաններում:

Նախօրեին Միխայիլ Սաակաշվիլին Բաթումում հայտարարել էր, որ ռուսական զորքերը պետք է դուրս բերվեն Աջարիայի տարածքից՝ սպառնալով, որ եթե նրանք ինքնակամ չհեռանան, ապա ռուս զինվորներին կստիպեն հեռանալ: Այս հայտարարությունը նորություն է Սաակաշվիլու «ռուսական քաղաքականության» մեջ այն առումով, որ վաղյա առաջնորդը մի շարք առիթներով, այդ թվում Մոսկվայում, ուր մի քանի ամիս առաջ մեկնել էր, իր խոսքերով՝ բարեկամանալու Վլադիմիր Պուտինի հետ, ռուս-վրացական հարաբերություններում զորքերի դուրսբերման հարցը գլխավորը չէր համարում:

Հիշեցնենք, որ Վրաստանի տարածքում տեղաբաշխված են ռուսական երկու ռազմակայաններ. Բաթումում 12-րդը, Ախալքալաքում՝ 62-րդը: Սաակաշվիլու՝ Ռուսաստանի հասցեին արված սպառնալի հայտարարությունները հետեւանք են Հարավային Օսիայում վրացական զորքերի կրած պարտության: Ռազմական գործողությունների արդյունքում Վրաստանը կորցրել էր 16 զինվոր, տալով տասնյակ վիրավորներ: Թբիլիսիում վերջին օրերին Հարավային Օսիայում տեղի ունեցած բախումների մեղքը բարդում են Մոսկվայի վրա:

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Հարավային Օսիայի վերջին իրադարձությունները համաշխարհային առաջատար լրատվամիջոցների ուշադրությունը սեւեռեցին հետխորհրդային տարածքում առկա ազգամիջյան չորս հակամարտությունների կարգավորման հեռանկարին: Բրիտանական հեղինակավոր «Էկոնոմիստ» շաբաթաթերթը Լեռնային Ղարաբաղին, Աբխազիային, Հարավային Օսիային եւ Մերձդնեստրին նվիրված խմբագրական է հրապարակել օգոստոսի 19-ի համարում:

«Մերձդնեստրի, Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի եւ Լեռնային Ղարաբաղի անավարտ պատերազմ-սփյուռքի ճնշումները»:

«Վերջին օրերին անկլավում տեղի ունեցան տեղական ընտրություններ: Ու չնայած Ադրբեջանի զայրույթին, որին դը յուրն պատկանում է Ղարաբաղը, թեկնածուների միջեւ մրցակցությունն իսկական էր: Ղարաբաղի մայրաքաղաք Ստեփանակերտում մթնոլորտը հետխորհրդային չափանիշներով հանգիստ է», գրում է «Էկոնոմիստը» եւ հավելում. «Այնպես որ, Ղարաբաղը կարող է ունենալ լավ ապագա, եթե հաջողվի ինչ-որ կերպ կարգավորել անկլավի ճակատագիրը»:

Ըստ շաբաթաթերթի, չորս տարի առաջ թվում էր, թե փոխզիջումը ինչ վերաբերում է Ադրբեջանի եւ Նախիջեւանի միավորմանը, ապա դա, ըստ պայմանագրի, տեղի է ունենալու Մեղրիի շրջանի՝ Արաքս գետի ափով ձգվող մի քանի մետրանոց հատվածի հաշվին: Սակայն Լաչինի եւ Մեղրիի միջանցքներին չի տրվում հավասարազոր կարգավիճակ. առաջինը միացվում է Հայաստանին, իսկ Մեղրին ծառայում է որպես տրանսպորտային միջանցք:

«Ղարաբաղի համար պայքարը եղել է եւ հնարավոր է նոր լայնածավալ պատերազմ: Նրա համեմատությամբ Հարավային Օսիան չնչին, բայց ռազմավարական առումով կարեւոր գզվռտոցի աղբյուր է: Աբ-

«Ղարաբաղը կարող է ունենալ լավ ապագա»

Բրիտանական «Էկոնոմիստի» խմբագրականը հետխորհրդային ազգամիջյան հակամարտությունների մասին

ները գլխավոր պատճառներից են, ինչը թույլ չի տալիս նախկին ԽՍՀՄ հարավային անկախ պետություններին օգտագործել ողջ ներուժը... Յուրաքանչյուր հակամարտության կենտրոնում կանգնած է մինկրոպետությունը, որի ղեկավարները ռուսական զենքի օգնությամբ հաղթել են տեղական պատերազմում: Չնայած վիթխարի տարբերություններին, այդ մինկրոպետություններն ունեն ընդհանրություններ: Տասնամյա մեկուսացվածությունը եւ կառավարությունների չճանաչված լինելը նրանց վերածել է ռազմականացված հասարակության», գրում է «Էկոնոմիստը»:

«Այդ չորս պետություններից Ղարաբաղն է ավելի մոտ բնականոն հասարակությանը: 2001 թ., երբ տեղացի կռվարար եւ դաժանաբարո Սամվել Բաբայանին բանտ նստեցրին, Ղարաբաղում, որն իրեն անկախ է անվանում, բայց փաստացի միավորվել է Հայաստանին, գոյություն ունի տնտեսությանը խառնված տեղային քաղաքականության նման մի բան: Տնտեսությանն աջակցում են գտնվել է. «Ղարաբաղի մեծ մասը միացվում էր Հայաստանին, իսկ ադրբեջանցիները ստանում էին հարակից շրջաններն ու միջանցքը, որը միմյանց էր միացնում հանրապետության երկու մասերը (Ադրբեջանը եւ Նախիջեւանը-«Ազգ»): Բայց վերջին շրջանում երկու կողմերի դիրքորոշումները կարծրացել են, եւ հասարակական կարծիքի հարցումները ցույց են տալիս, որ ադրբեջանցիների նշանակալի տոկոսը ցանկանում է այդ տարածքը (Ղարաբաղը) վերադարձնել ուժով»:

«Էկոնոմիստը» նկատի ունի Քի Վեսթի պայմանագիրը, որը թեեւ համարվում է գաղտնի փաստաթուղթ, բայց դրա առանձին հոդվածներն արդեն սպրդել են մամուլ: Մասնավորապես պայմանագրի երկրորդ հոդվածով Ղարաբաղը միավորվում է Հայաստանին, որի դիմաց ղարաբաղյան ուժերը դուրս են բերվում վարչականորեն Ադրբեջանին պատկանող շրջաններից, բացառությամբ Լաչինի. հենց այս շրջանով է ապահովվում Ղարաբաղի եւ Հայաստանի ցամաքային միավորումը: խազիան եւ Մերձդնեստրը կարող են հավակնել հատուկ քաղաքական կարգավիճակի եւ եթե ոչ անկախության, ապա պատճական պատճառներով: Երկու վարչակարգերն էլ վերահսկում են տարածքներն ու տնտեսությունը եւ ունակ են ինքնուրույն գոյատեւել: Բայց նրանք երկուսն էլ Ռուսաստանի ինքնակամ պատանդներն են», գրում է «Էկոնոմիստը»:

Բրիտանական հանդեսը հիշեցնում է ամերիկյան հետազոտությունների Գերման Մարշալի հիմնադրամի կենտրոնի տվյալները, որում հակամարտության գոտիները որակվում են «խորհրդային կայսրության բեկորներ, որոնք այսօր զենքի, թմրանյութերի եւ մարդկանց առեւտրի, կազմակերպված հանցագործության եւ ահաբեկչության տարանցիկ կետերի դեր են խաղում»:

«Էկոնոմիստը» հավելում է, որ Մարշալի հիմնադրամի եզրակացությունը ճիշտ է Աբխազիայի, Հարավային Օսիայի եւ Մերձդնեստրի, բայց ոչ Ղարաբաղի համար:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Համահայկական կրթական համաժողով

Ծաղկաձորում երեկ աշխատանքը սկսեց համահայկական կրթական առաջին համաժողովը, որին մասնակցում են 100-ից ավելի պատվիրակներ մոտ 20 երկրներից: Համաժողովի մասնակիցներին օրհնեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ կաթողիկոսը: Օրհնանքի խոսք էր հղել նաեւ Մեծի տանն Կիլիկիո Արամ Ա կաթողիկոսը:

Եռօրյա աշխատանքների ընթացքում կրթական ոլորտի աշխատողները կքննարկեն ազգային դպրոցի խնդիրները, որոնք ծառացած են թե՛ հայրենիքում, թե՛ սփյուռքում:

Այս շաբաթ լույս աշխարհ է եկել 57 երեխա

Ինչպես տեղեկացանք «Մեդինֆորմից», այս շաբաթ «Էրեբունի» բժշկական կենտրոնում ծնվել է 57 երեխա՝ 32 տղա եւ 25 աղջիկ: Ամենածանր քաշով տղա երեխան կշռել է 4 կգ 50 գրամ եւ ունեցել է 52 սմ հասակ: Ամենաթեթեւ տղա երեխան՝ 2 կգ 360 գրամ, 46 սմ հասակով:

«Մալաթիա» բժշկական կենտրոնում ծնվել է 30 երեխա, որից 17 տղա եւ 13 աղջիկ: Ամենածանր քաշով ծնված տղան 3 կգ 800 գրամ, 51 սմ հասակով է, ամենաթեթեւ քաշով աղջիկը կշռել է 1 կգ 700 գրամ, 42 սմ հասակով:

«Մոր եւ մանկան» առողջության պահպանման գիտահետազոտական կենտրոնում ծնվել է 34 երեխա՝ 18 տղա եւ 16 աղջիկ, մեկ զույգ տղա երեխաներ են ծնվել: Ամենածանր քաշով ծնված աղջիկ երեխան կշռել է 4 կգ 450 գրամ, 54 սմ հասակով, ամենաթեթեւ տղա երեխան կշռել է 2 կգ 900 գրամ, 50 սմ հասակով:

Անցած վեց ամիսներին միայն Երեւան քաղաքում ծնվել է 6097 երեխա:

Մ. Մ.

Մուսա լեռան ողբերգությունը CNN-ի էկրանին

Սկիզբը էջ 1

Մեսրոպ Մութաֆյանը Թուրքիայի հայոց պատրիարքն է: «Երբ այս նահանգը դարձավ Թուրքիայի մաս, տեղի ունեցավ բնակչության փոփոխություն: Շատ թուրքեր եւ մահմեդականներ տարբեր տեղերից եկան Հաթայ, նաեւ շատ հայեր հեռացան Հաթայից դեպի Սիրիա եւ Լիբանան», բացատրում է պատրիարքը:

«Երկու միլիոն հայեր էին ապրում Օսմանյան Թուրքիայում, եւ երբ Առաջին աշխարհամարտն ավարտվեց, նրանց թիվը հարյուր հազար էր», պատրիարքի խոսքերին հավելում է CNN-ի թղթակիցը:

Մուսա լեռան վեց հայկական գյուղերի բնակիչները 1915 թ. ամրացան լեռներում եւ 53 օր հետ մղեցին թուրքական զորքերի հարձակումները մինչեւ կգային ֆրանսիացի նավաստիները: Նրանք եւ բրիտանական նավերը Մուսա լեռից կարողացան փրկել ավելի քան 4 հազար հայերի եւ տեղափոխել Եգիպտոսի Պորտ Սայիդ բնակավայրը: Պատերազմից հետո Մուսա լեռը եւ Հաթայ (Ալեքսանդրետ) նահանգը մաս կազմեցին Ֆրանսիայի կողմից ղեկավարվող Սիրիային: 1939 թ. Հաթայը միացվեց Թուրքիային: Հայերը, որոնք ապաստան էին գտել Եգիպտոսում, մինչեւ 1939 թ. հետ էին վերադարձել իրենց տները: Սակայն, երբ նահանգը կցվեց Թուրքիային, Մուսա լեռան հինգ գյուղերի (Հաջի Հաբաբլի, Քաբուսիե, Խըդր Բեկ, Յողուն Օլուք, Բիթիաս) մոտ 5 հազար բնակիչներ կրկին հեռացան իրենց տներից այս անգամ բնակություն հաստատելով Լիբանանի Այնճար բնակավայրում եւ Բեյրութի ծովեզրյա թաղամասերում:

Հայկական Վաքըֆ գյուղը, որին թուրքերը Վաքիֆլի Քոյու են անվանում, ծվարել է Մուսա լեռան (Մովսես սար) հարավային փեշերին՝ նայելով Միջերկրականին եւ Սիրիայի սահմանին: Գյուղում 150 հայեր են ապրում: Այս գյուղից մի քանի կիլոմետր հեռու մզկիթում մահմեդական մոլլան է աղոթում: «Այս մզկիթը մի ժամանակ եղել է եկեղեցի, իսկ սա եղել է քրիստոնյաների գյուղ», պատմում է CNN-ի թղթակիցը եւ հավելում. «Հայկական մշակույթն այստեղ վտանգված է: Մնացած 150 գյուղացիները ծերեր են, երիտասարդները մեկնում են քաղաք»:

Գուցե դրսում ապրող նախկին համագյուղացիների օգնությամբ վերակենդանանա՞ այն»:

ՍՓՅՈՒՌՔ

Նոր թերթեր հայաստանյան շուկայում

Նախընտրական շրջաններին հատուկ աշխուժություն է այժմ տիրում Հայաստանի տպագիր մամուլի առանց այն էլ խճողված շուկայում: Ըստ երեւույթին վարակիչ էր հեռուստատեսության բնագավառում խորհրդարանական ընտրություններից հետո նկատվածը՝ օլիգարխների եւ որոշ քաղաքական կազմակերպությունների փառասիրությունը հեռուստաընկերություններ ունենալու: Այժմ հերթը տպագիր մամուլինն է, որտեղ օրերս լույս տեսան մի քանի նոր թերթեր, իսկ մի քանիսն էլ լույս կտեսնեն առաջիկա օրերին: Այսօր դժվար է ասել, թե շուկայում եւ քաղաքական ասպարեզներում ինչ տեղ են զբաղեցնելու այդ թերթերը, ինչ հետագիծ են ունենալու: Բայց անկասկած է, որ դրանք ձգտելու են, նույնիսկ կարճ տարածության վրա, ազդեցություն թողնել մեր հասարակական-քաղաքական կյանքում: Մանավանդ որ դրանցից առնվազն երկուսը ֆինանսավորվում կամ հովանավորվում են քաղաքական հավակնություններ ունեցող անձերի կողմից:

Դրանցից առաջինը, որի 5-րդ համարը լույս տեսավ երեկ, «Երրորդ ուժ» թերթն է, որը թեեւ իրեն համարում է «հասարակական-քաղաքական անկախ շաբաթաթերթ», սակայն, ըստ տեղեկությունների, ֆինանսավորվում է մոսկվաբնակ գործարար եւ ԼՂՀ Վանք գյուղում իր փայտամշակման գործարանով հայտնի Լեւոն Հայրապետյանի եւ «Նոր ժամանակներ» կուսակցության նախագահ Արամ Կարապետյանի կողմից: Համենայն դեպս, թերթի հրատարակիչն է «Միսիա Լ» ՍՊԸ-ն, իսկ գլխավոր խմբագիրը՝ մինչեւ 1997 թ. «Ազգի» Ստեփանակերտի թղթակից, այնուհետեւ «Իրավունք» շաբաթաթերթի վերլուծաբան Վահրամ Աղաջանյանը: Թերթը 16 էջով է, գունավոր, հստակ եւ բավական հաջող տպագրությամբ:

Մի քանի օր առաջ լույս տեսավ նաեւ «Զորավիգ» թերթի առաջին համարը: Հայտնի չէ, թե թերթը ինչ պարբերականությամբ է հրատարակվելու: Հիմնադիրն է «Զորավիգ-Մերհակ» ՍՊԸ-ն, իսկ գլխավոր խմբագիրը՝ հայտնի իրավապաշտպան Պուշկին Սերոբյանը: Թերթը «Օգոստոսի 23 դաշինք» իրավապաշտպան միության պաշտոնաթերթն է:

Ուշագրավ է նաեւ, որ մի քանի օրից լույս է տեսնելու նաեւ մեկ այլ կազմակերպության՝ «Նիգ-Ապարան» հայրենակցական միության պաշտոնաթերթը: Ինչպես հայտնի է, այդ միության փաստական ղեկավարը ՀՀ ներկայիս գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանն է, որի քաղաքական լուրջ հավակնությունների մասին վերջերս շատ է խոսվում: Ամենայն հավանականությամբ թերթի անունը կլինի «Հայկական ծեռագիր»:

Ըստ լրագրողական միջավայրում շրջանառվող տեղեկությունների, շուտով հայաստանյան մամուլում կավելանա մի նոր անուն, որի առայժմ միայն խմբագրի անունն է հայտնի՝ Սաթիկ Սեյրանյան:

Ճամբարային կյանքը Գուգարաց թեմում

Ամառային արձակուրդները շարունակությունն է ուսման գործընթացի, սակայն յուրօրինակ ձեւով: Եվ անհրաժեշտ է, որ այդ ուսումը լավագույն կերպով նպաստի մեր երեխաների հայեցի դաստիարակության ամրապնդմանը:

Գուգարաց թեմը եւս իր գործունեության հիմքում դրել է երեխաների ազգային-հոգեւոր դաստիարակությունը եւ հետամուտ է դրան՝ դպրոցականների ամառային հանգիստը կազմակերպելով «Ծիծեռնակ» ճամբարում:

Արդեն երրորդ տարին Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հովանու ներքո գործում է «Ծիծեռնակ» ճամբարը, որը Հայաստանում գործող լավագույն ճամբարներից մեկն է համարվում իր կարգ ու կանոնով եւ ուսումնադաստիարակչական նպատակաուղղվածությամբ:

Այս տարի «Ծիծեռնակի» հիմնական մասնաշենքը վերածվել էր ննջարանային մասնաշենքի, որի շնորհիվ էլ ավելացել է ճամբարում ընդգրկված երեխաների թիվը՝ 600-ից հասնելով 1050-ի: Վերանորոգվել է թեմապետական «Կոունկ» ճամբարի մի քանի մասնաշենք, ուր եւ տեղավորված է ուսումնական եւ ազատ ժամանցի մասը: Առավել է գեղեցկացել «Ծիծեռնակ» ճամբարը՝ համալրելով իր տարածքը լողավազանով եւ սպորտային նոր խաղահրապարակով:

Ինչպես նախորդ տարիներին, այս տարի եւս ճամբարում իրենց ամառային հանգիստն անցկացրին սոցիալապես անապահով 1050 երեխաներ, որոնց մեջ էին զոհված ազատամարտիկների 48 եւ միակողմանի ու երկկողմանի 70 ծնողազուրկ երեխաներ: Ինչպես հավաստիացնում է Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեպուհ եպս. Չուլջյանը, առաջին իսկ հնարավորության դեպքում արվելու է ամեն ինչ՝ ավելացնելու հանգստացող երեխաների թիվն առաջիկա տարիների ընթացքում, առավել ընդլայնելով ու հարմարավետ դարձնելով ճամբարային համալիրը:

ԱՍՏՂԻԿ ԱՄՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի

Թերթի նյութերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Արցախը նոր ուսումնական տարվա շեմին

ԼՂՀ կրթության, մշակույթի եւ սպորտի փոխնախարար Սլավա Ասրյանի խոսքերով՝ նոր ուսումնական տարվա նախապատրաստման որոշակի աշխատանքներ են իրականացվել: Մասնավորապես դրանք շոշափելի են դպրոցաշենքերի վերանորոգման, գույքի, դասագրքերի ձեռքբերման ոլորտներում:

Փոխնախարարի ներկայացրած տվյալներով, ԱՄՆ «Հայ կրթության հիմնարկությունը» վերանորոգել է Մարտակերտի շրջանի երկու գյուղերի՝ Ծաղկաշենի եւ Ծմակահողի դպրոցները, շինարարական աշխատանքներ են ընթանում Հադրութի շրջանի Տյակուս, Մարտունու շրջանի Խերխան, Թաղավարդ գյուղերի դպրոցներում: Ֆրանսիական մեկ այլ բարեգործական կազմակերպություն հիմնանորոգում է Մարտունու շրջանի Հաղորտի եւ Մուշկապատ գյուղերի դպրոցները: Իսկ ահա «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամը ստանձնել է Մարտակերտի շրջանի Դրմբոն եւ Ասկերանի շրջանի Շոշ գյուղերում նոր դպրոցական շենքերի կառուցումը: Ստեփանակերտում եւս ընթացքի մեջ է մեկ այլ՝ թիվ 7 դպրոցի նոր շենքի կառուցումը, որի հովանավորն է Լուիզ Սիմոն Մանուկյանը:

Ըստ Ս. Ասրյանի, այս ոլորտում անելիքներ դեռ շատ կան, որովհետեւ հանրապետության շատ դպրոցների շենքեր դեռեւս կարիք ունեն վերանորոգման: Այդ նպատակով նախարարությունում մշակվում է դասակարգված ձեւով համապատասխան դպրոցաշենքերի պահպանության եւ վերանորոգման ծրագիր:

Անցած ուսումնական տարում ԼՂՀ կառավարությունը 57 մլն դրամ գումար էր հատկացրել նորակառույց դպրոցները գույքով ապահովելու համար, սակայն այսօրվա դրությամբ դպրոցական գույքի պահանջարկը կրթօջախներում դարձյալ բավականին մեծ է: Առանձնապես զգալի է աշակերտական նստարանների ու աթոռների պակասը, որոնց ձեռքբերման ուղղությամբ ԿՄՍ նախարարությունը միջոցներ է ձեռնարկում:

Նախորդ տարիների համեմատ, այժմ փոքր-ինչ բավարար կարելի է համարել դպրոցներում համակարգչային հագեցվածությունը: Ինչպես նշեց փոխնախարարը, բոլոր միջնակարգ հաստատություններն ունեն համակարգիչներ, որոնց թիվն ավելացնելու միտումը կա, եւ առաջին հերթին՝ բարեգործական խողովակներով: Խնդիր է դրված նաեւ շրջկենտրոններում ստեղծել ինտերնետային կապ:

Ինչ մնում է դասագրքերին, ապա նախարարությունն արդեն ձեռք է բերել Հայաստանի Հանրապետությունում հրատարակված բոլոր անհրաժեշտ դասագրքերը եւ մեթոդական ձեռնարկները:

Չկա նաեւ մանկավարժական կադրերի պակաս, թեպետ ծայրամասային որոշ բնակավայրերում ուսուցիչների պահանջարկ կա:

Որպես դպրոցական ծրագրերում նորամուծություն՝ Ս. Ասրյանը նշեց, որ նոր ուստարվանից 6-8-րդ դասարաններում կմտցվի հայոց եկեղեցու պատմություն: Իսկ անհրաժեշտ դասագրքեր ձեռք բերելու գործում կօգնի ՀԱԵ Արցախի թեմը: Ստեփանակերտի եւ Շուշիի դպրոցներում մտցվել է նոր առարկա՝ առողջության պահպանում, որի նպատակն է աշակերտներին տեսական գիտելիքներ տալ առանձին հիվանդությունների կանխարգելիչ միջոցառումների վերաբերյալ:

Սլավա Ասրյանն անդրադարձավ նաեւ նոր կրթակարգի ծրագրով նախատեսված 12-ամյա միջնակարգ կրթությանն անցնելու խնդրին: Նշելով այս տեսանկյունից նախադպրոցական հիմնարկների դերն ու կարեւորությունը երեխաների ուսուցման եւ դաստիարակության կազմակերպման գործում, փոխնախարարը տեղեկացրեց, որ ի հավելումն նախորդ տարի Արցախի դպրոցներին կից բացված 24 մանկապարտեզների, այս տարի կբացվի եւս 15 մանկապարտեզ: Նպատակ կա նախադպրոցական հիմնարկների ցանցն առավելագույնս ընդարձակել, ինչը հնարավոր կլինի սակայն հովանավորների աջակցությամբ:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ՆՈՐ ԽՆԴԻՐ

Գործատուները խուսափում են աշխատանք տալ իրաքահայերին

Հայաստան գաղթած փախստականները այլ ապաստան են որոնում

Տարեսկզբից մինչեւ հուլիս Իրաքից Հայաստան է եկել իրաքահայ 49 ընտանիք (87 մարդ): Ողջ անցած տարվա ընթացքում Իրաքի ընդամենը 63 քաղաքացի է գաղթել Հայաստան: Այս տարի Հայաստան եկածներից 31 ընտանիք դիմել են մինչեւ պատերազմի ավարտը ժամանակավոր ապաստան ստանալու իրավունք ձեռք բերելու համար:

Ինչպես տեղեկացանք կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչությունից, այսօր իրաքահայ ընտանիքների մեծ մասը տեղավորվել է վարձակալած բնակարաններում, ոմանք՝ բարեկամների ու ծանոթների մոտ, բայց կա նաեւ 5-6 ընտանիք, որոնք բնակարան են գնել Հայաստանում: Իրաքահայ մի քանի երիտասարդներ նույնիսկ հասցրել են բուհեր ընդունվել: Առավել կարիքավորները միգրացիայի վարչության նախաձեռնությամբ տեղավորվել են Նոր Նորքի երկրորդ զանգվածի հանրակացարանում, ուր վարչությունը հատուկ տեղեր է առանձնացրել նրանց համար: Սակայն 10 մահճակալի հնարավորությամբ այդ կացարանում ապաստանել է ընդամենը 16 մարդ:

Գաղթածների մեջ շատ են արհեստավորները, խոհարարներն ու ոսկերիչները, որոնց հաջողվել է աշխատանք գտնել հասարակական սննդի օբյեկտներում եւ վերնիսաժային վաճառակետերում: Սակայն ըստ միգրացիայի եւ փախստականների վարչության իրավաբանական եւ արտաքին կապերի բաժնի առաջատար մասնագետ Ռուզաննա Պետրոսյանի, իրաքահայերի մեծ մասը բողոքում է, որ գործատուները հանձինս իրենց չեն տեսնում մշտական, վստահելի աշխատողների: Եվ այդպիսի վերաբերմունքը ընդհանուր բնույթ ունի: Նրանց աշխատանքի չեն վերցնում այն պատճառաբանությամբ, թե ամեն պահի կարող են հեռանալ Հայաստանից:

Ապրուստի միջոց չգտնելով, իրաքահայերի մի մասն իսկապես այդպիսի մտադրություն ունի:

Այս տարվա գարնանը Ընդդեմ իրավական կամայականության հասարակական կազմակերպություն են այցելել Իրաքի եւս 4 քաղաքացիներ, որոնք չնայած ժամանակավոր ապաստանի վկայական ունենալուն, խնդրել են իրենց օգնել՝ դուրս գալ Հայաստանից: Դրդապատճառը նույնն է՝ Հայաստանում աշխատանք չկա: Նրանցից 2-ը՝ Բահո Զո Նշանը եւ Պողոս Այաս Կոզայնը, չնայած փոխված ազգանուններին, հայեր են: Մյուս 2-ը՝ Ջասեմ Մոհամ եւ Աբդուլ Լաթիֆը արաբներ են: Չորսն էլ Հայաստան են եկել ամերիկա-իրաքյան հակամարտությունն սկսվելուց անմիջապես հետո եւ բավական տանելի բացատրվում են հայերենով:

Կարմիր խաչի միջազգային կազմակերպությունը մինչեւ վերջերս ամենամսյա նյութական աջակցություն էր ցույց տալիս նրանց: Օգնության այդ ծրագիրն ավարտվել է, եւ իրաքցիները դիմել են հասարակական կազմակերպությանը՝ խնդրելով ամեն ամիս 50 դոլար տալ իրենց, որպեսզի կարողանան գլուխները պահել Հայաստանում: Կազմակերպությունը, բնականաբար, նման ծրագիր ու միջոցներ չունենալու պատճառով, չի ընդառաջել:

4 տարի առաջ Հայաստանը բնակատեղի է ընտրել նաեւ 2 քուրդ ընտանիք Իրաքից, որոնք, իրենց պատմելով, դժգոհ էին Սադդամ Հուսեյնի բռնապետական ռեժիմից:

Քրդերից ու արաբներից բացի Հայաստանը կացարան են դարձրել նաեւ կրոնական, քաղաքական, պատերազմական դրդապատճառներով իրենց երկրները լքած այլ օտարազգիներ: 2000 թվականից Երեւանում է 42-ամյա սուդանցի նեգր Սեմյուել Լեմի Լոգան: Քրիստոնյաների հանդեպ մահմեդական մեծամասնության հալածանքն է նրան հարկադրել լքել իր երկիրը: Որոշակի զբաղմունք չունի, աշխատում է բարերում եւ նույնպես մտադիր է վերադառնալ կամ իր երկիրը, կամ ԱՄՆ: Սեմյուելը, այնուամենայնիվ, Հայաստանում հասցրել է ամուսնանալ հայուհու հետ:

Հայաստանը ժամանակավոր հանգրվան էր դարձել նաեւ Չեչնիայի մի քաղաքացու համար, որը հետո, այնուամենայնիվ, վերադարձավ Չեչնիա:

Հակառակ թե իրաքահայ, թե այլազգի փախստականների կենսագրքի այս ակտիվ տրամադրություններին, զուգահեռ արձանագրվում է նաեւ հակառակ երեւույթը: Ընդդեմ իրավական կամայականության կազմակերպության նախագահ Միքայել Արամյանի փոխանցմամբ, օրերս իրենց են դիմել սիրիահայ 3 ընտանիքներ, որոնք որոշել են հաստատվել Հայաստանում:

Կազմակերպությանը իրավական աջակցության խնդրանքով դիմել է նաեւ Պակիստանից կրոնական հալածանքներից փախած, քրիստոնյա Ասիֆ Զիման: Նա ամուսնացել է հայուհու հետ, զբաղվում է առեւտրով: Հակառակ իր մյուս բախտակիցների, համակերպվել է հայաստանյան պայմաններին եւ մտադիր չէ այն այլ երկրով փոխարինելու:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեւանը ծաղկանոց դարձնելու երազանքով ապրող կինը

Տիկին Ֆլորան զբաղված էր գյուղատնտեսիայի այգում (Աբովյան պուրակ) այսօր բացվելիք հունգար եւ հայ ռազմագերիների հուշարձանի շուրջը ծաղկապատելով, երբ խնդրեցի մի փոքր ժամանակ տրամադրել իր աշխատանքի մասին զրուցելու: Աբովյան պուրակի ծաղկապատմամբ հիացողներից հավանաբար ոչ բոլորը գիտեն, որ դրա հեղինակը իր աշխատանքը սիրող ու ամենայն նվիրումով կատարող Ֆլորա Հովհաննիսյանն է: Արդեն 43 տարի նա գյուղատնտես է Կենտրոն համայնքի կանաչապատման տեղամասում: Մեր զրույցը սկսելուց առաջ առաջարկեցի այգում մի զով տեղ նստել. «Նստելու տեղ չեք գտնի, նախկին մաքուր ու հարմարավետ այգուց ոչինչ չի մնացել, այժմ ոչ մի նստարան չկա», ասաց նա: Այդ պահին աչքս դիպավ աշխատանքից հոգնած երկու բանվորներին, որոնք փոքր-ինչ հանգստանալու համար այլ տեղ չգտնելով նստեցին գետնին:

Խաչատուր Աբովյանի արձանի շուրջը ճաշակով ձեւավորված եւ առատորեն փթթող ծաղիկներից հիացմունքս հայտնեցի նրան, որից նրա դեմքին հայտնվեց իր գործին սիրահարված մարդու ժպիտը. «Ծաղիկներն ինձ համար ամեն ինչ են, դրանք խնամելիս մեծ բավականություն եմ զգում: Անցորդներից շատերը մոտենում են, շնորհակալություն հայտնում, ինչից սիրտս ջերմանում է, հասկանում եմ, որ մեր ժողովուրդը գեղեցիկը գնահատելու հատկությունը չի կորցրել, կյանքի նեղությունից անտարբեր չի դարձել»: Իսկ ծաղիկները փչացնելու դեպքեր եղե՞լ են: «Շատ քիչ, մեկ-երկու անգամ մի քանի փունջ արմատախիլ է արվել, սակայն համոզված եմ՝ ոչ փչացնելու միտումով»:

Այգու կենտրոնում կիսակառույց շինության երկաթյա կմախքը անմիջապես գրավեց ուշադրությունս, մանավանդ որ դրա ներսում, ինչպես մեր քաղաքի շատ անկյուններում, աղբակույտեր էին. «Այստեղ գիշերները աղբ թափելու սովորությունն արդեն երկար ժամանակ չի վերանում: Ես սա անվանում եմ «փոքր Սովետաշեն», որից ամեն օր սարսափելի տհաճություն եմ զգում: Բանվորները կեսօրին տարածքը մաքրում են, սակայն հաջորդ օրը նույն տեսարանն է: Աղբից բացի գարշահոտություն է գալիս այգու ծառերի բներից, որովհետեւ դրանք պետքարան են դարձել գիշեր ու ցերեկ: Ի դեպ, այգու հարեւանությամբ միկրոավտոբուսների վերջին կանգառն է, ուր դեռեւ մնացած 1-2 նստարանի վրա վարորդները զրուցում են, հանգստանում, իսկ տարածքում գոնե մեկ հասարակական զուգարան գոյություն չունի: Առաջ այդ հարցը լուծված էր, իսկ այժմ չգիտեմ ինչու դրա մասին մոռանում են»:

Կիսակառույց շինության տեղում նախկինում ծաղկանոց է եղել, տարիներ առաջ ընկած սեռը պահպանվել ու ծաղիկ է տվել: Ծաղկանոցի փոխարեն նախկին քաղաքապետի ու գլխավոր ճարտարապետի թույլտվությամբ այգում ուրիշ ինչ-որ պիցցա-բար, թե՞ ոչ ռեստորան: Բարեբախտաբար, շինությունն ապօրինի է համարվել, բայց առ այսօր ոչինչ չի արվել նախկին տեսքը վերականգնելու համար: Ծաղկանոցը ժամանակին տիկին Ֆլորան է խնամել, եւ այժմ շատ է ցանկանում դրա վերականգնման հարցը հնարավորինս շուտ լուծված տեսնել, որպեսզի նորից խնամքով կարգի բերի այգին:

Նա նկատեց, որ գյուղատնտեսի աշխատանքում ամենամեծ դժվարությունը ջրի բացակայությունն է: «Աբովյան պուրակում այդ հարցը լուծված է, դրա համար էլ աշխատանքը հաճելի է ստացվել, իսկ ուսանողական այգում ջուր չլինելու պատճառով կանաչն ամբողջությամբ չորացել է, նույն վտանգը կա նաեւ Մատենադարանի տարածքում»:

Մեր քաղաքը ծաղկանոց դարձնելու շատերիս ցանկությունը չի մնա սոսկ ցանկություն, եթե տիկին Ֆլորայի նման գյուղատնտեսների մտահոգությունները չանտեսվեն, եթե նրա պես աշխատողները շատանան: Ցավոք, գյուղատնտես ունի նաեւ Վերնիսաժի այգին, հավանաբար նաեւ Մաշտոցի պողոտան, սակայն նրանց աշխատանքն առայժմ տեսանելի չէ:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱՐԱԳ ԱՐՁԱԳԱՆՔ

«Մասոնականությունը եղբայրություն է»

Ի պատասխան մեր թերթի օգոստոսի 26-ի համարում հրատարակված «Մասոնականության գաղտնիքները» հոդվածի, Պալ Հարբորում (Ֆլորիդա, ԱՄՆ) հրատարակվող «Ֆրիմեյսոնրի» (Ֆրիմասոնականությունը հաջորդ սերնդի համար) պարբերականի խմբագիր Թիմ Բրայսը գրում է. «Ես հենց նոր ավարտեցի դոկտ. Քիրի Բըռնսի «Մասոնականության գաղտնիքները» հոդվածի ընթերցումը: Դա, իհարկե, ձեւական մոտեցում է եւ ճիշտ չի ներկայացնում ֆրիմասոնականությունը: Մասոնականությունը ոչ կրոն է, ոչ էլ պաշտամունք: Այո, մենք հարգնում ենք մարդկանց, թե արդյոք հավատո՞ւմ են գերագույն մի էակի, բայց դա առավել կամ նվազ չափով լավմուսային տեստ է՝ պարզելու, թե այդ անհատն իրո՞ք լավ բարոյականի տեր անձնավորություն է: Աթեիստը, օրինակ, չի կարող մասոն դառնալ: Մինչդեռ բոլոր կրոնական հարանվանություններից հավատացյալներ անդամակցում են մասոնականությանը: Իմ օթյակում միայն ես գիտեմ քրիստոնյաների, հրեաների եւ մահմեդականների, որոնք խաղաղ ապրում են միմյանց հետ եւ եղբայրություն վայելում: Մենք ոչ մի դեպքում մեր կրոնական հավատամքը չենք պարտադրում ուրիշներին: Դա չէ մասոնականության էությունը, որը պարզապես եղբայրություն է տարածում: Եթե ավելի շատ մարդիկ զբաղվեին ֆրիմասոնականությամբ, աշխարհում խաղաղություն կտիրեր, մի բան, որ մեր մոլեռանդ հակառակորդները պարզապես չեն հասկանում:

Բարքեր

«Հյուսիսային պողոտա եւ Կասկադ» ծրագրի իրականացման գրասենյակի (ԾԻԳ) աշխատանքների ուսումնասիրման ավարտին ՀՀ նախագահի վերահսկողական ծառայության պետը զեկուցագրով դիմել է դատախազությանը՝ տեղեկացնելով, որ Պուշկինի նրբանցք, թիվ 7 հասցեում գրանցված ոմն Ռոբերտ Խաչատրյան կեղծարարությամբ փոխհատուցում է ստացել ԾԻԳ-ի գրասենյակից: Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել Ռոբերտ Խաչատրյանի դեմ: Նա մեղադրվեց պետությունից առանձնապես խոշոր չափի գումար յուրացնելու համար՝ 10.058 ԱՄՆ դոլարի չա- դիմել է դատարան եւ հայցադիմումով պատճառաբանել, որ Պուշկինի նրբանցք, թիվ 7 հասցեի տունը լքյալ է եւ խնդրել է ճանաչել իր սեփականության իրավունքը տան նկատմամբ: Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի նախագահ Ժորա Վարդանյանի վճռով ճանաչվել է նրա սեփականության իրավունքը Պուշկինի նրբանցք, թիվ 7 հասցեի 27,46 քմ-ի նկատմամբ եւ 32,5 քմ հողի նկատմամբ օգտագործման իրավունքը:

Նախաքննությունը փորձել է պարզել նաեւ, թե ով է եղել գրանցման հեղինակը: «Պուշկինի 7 հասցեի բնակչուհի Սուսաննա Աբրահամյանը վիճում էր ինձ հետ, որ ես եմ գրանցել Ռ. Խաչատրյանին», հայտնել է 19 թաղի լիազոր Ռուզաննա Պետրոսյանը: Պարզվել է, որ գրանցումը կատարել է թաղապետարանի կոմունալ բնակարանային տնտեսության բաժնի պետ Վարդգես Հայրոյանը, որը տեւական ժամանակահատված կնիքը վերցրել է թաղային լիազորից: Առավել հետաքրքրական է, որ Կենտրոնի դատախազի հարցմանը Կենտրոնի թաղապետի տեղակալ Գ. Գյանջումյանը պատասխանել է. «Թաղապետարանում առկա տիրազուրկ, լքյալ եւ կարգավիճակ չունեցող շենքերի եւ շինությունների հաշվառման ցուցակում Պուշկինի 7 հասցեն գրանցված չէ: Նաեւ այդ տունը Ռ. Խաչատրյանին տրամադրելու վերաբերյալ թաղապետարանում հիմքեր չեն պահպանվել»: Մինչդեռ թաղապետարանի իրավաբան Արույակ Լալայանը դատավարությանը մասնակցելով իբրեւ թաղապետարանի ներկայացուցիչ, ժամանակին ոչ միայն չի առարկել հայցի դեմ, այլեւ դատարանում ոչ մի փաստաթուղթ չի ներկայացրել, սակայն կեղծելով իրականությունը հայտնել է, որ 1990 թ.-ից Ռ. Խաչատրյանը մշտական բնակություն է հաստատել Երեւանի Պուշկինի նրբ. թիվ 7 հասցեում 29 քմ ընդհանուր մակերեսով լքյալ, կարգավիճակ չունեցող տանը: Այդ հանգամանքը

չի խանգարել, որ Կենտրոնի դատարանը բավարարի Ռ. Խաչատրյանի հայցը:

Գործարքը ժամանակին արված էր, Ռ. Խաչատրյանին մնում էր իբրեւ սեփականատեր փաստաթղթերը ներկայացնել ԾԻԳ-ի գրասենյակ եւ ստանալ իրեն հասանելիք գումարը: Նախաքննությունն իրականացնող Կենտրոն համայնքի դատախազությունը եզրակացրել է. «Ռ. Խաչատրյանը խարդախության եղանակով ԾԻԳ-ից ստացել է 9522 ԱՄՆ դոլար՝ առանձնապես խոշոր չափի փոխհատուցում»: Ռ. Խաչատրյանը կալանքի տակ մնացել է շատ կարճ ժամանակ, 2004 թ.-ի մարտի 12-ին հետախուզվողը հայտնաբերվել է, իսկ մայիսի 24-ին կայացրած դատավճռով ազատ է արձակվել դատարանի դահլիճից: Ռ. Խաչատրյանը հայտնել է, որ զղջում է կատարվածի համար եւ վերականգնել է պետությանը պատճառած վնասը: Վարդգես Հայրոյանը դատապարտվել է 2002 թ.-ին Ռ. Խաչատրյանին կեղծ տեղեկանք տալու համար, որ նա 1990 թ.-ից բնակվում է նշված հասցեում:

Ընդդեմ Կենտրոնի թաղապետարանի...

Ներկայացվածը մեկն է այն հարյուրավոր դեպքերից, որ կատարվում է «Հյուսիսային պողոտայի» իրացման տարածքում եւ որի դեմ շարունակում են պայքարել դեռեւս այնտեղ բնակվողներն ու բնակտարածքը լքածները: «Մենք տեսել ենք խիստ մտավորական մարդկանց, որոնք ոչ մի քայլի չեն դիմել, տեսել ենք մարդկանց, որոնք բնակարան են ստացել, նորից գրանցվել, մարդկանց են գրանցել, այնտեղ ամեն ինչը կա», զրույցներից մեկի ժամանակ հայտնեց մայրաքաղաքի նախկին գլխավոր ճարտարապետ Նարեկ Սարգսյանը: Ծրագիրն իրականացնողները ըմբռնումով են մոտենում այդ երեւույթին. «Ցանկացած իրացման աշխատանք այդպիսին է եղել, բարեկամների էին գրանցում, այլ մերձավորության էին դիմում, մարդն այդպես է, չնայած 2000 թ.-ից տարածքում գրանցումներն արգելվում էին», ասաց խնդրին իրազեկ մի պաշտոնյա:

Փաստերը ցույց են տալիս, որ «ներքեւի օղակներում» գումարների վերաբաշխումը վաղուց էր սկսվել: Տարիներ առաջ բնակարան ստացած մարդիկ քաղաքապետարանի միջոցով վերագրանցվել են, զանազան գործարքներ են կնքել, նաեւ սեփականատեր են դարձել իրացված տարածքներում: Այդ հարցում առանցքային է եղել Կենտրոն թաղապետարանի դերը եւ նույն համայնքի դատարանի օժանդակությունը, որոնց գործողությունները պարզապես մինչ օրս պատշաճ վերաբերմունքի չեն արժանանում: Այդ առումով նույն Ռոբերտ Խաչատրյանի գործի քննությունը կարելի է թերի համարել, քանի որ նշված ժամանակահատվածում միայն նրա համար չէ, որ փաստաթուղթ է կեղծվել, սակայն դատախազությունը բավարարվել է մի դեպքի քննությամբ:

Դատարանի պատին դեռեւս փակցված է «ընդդեմ Կենտրոն թաղապետարանի՝ բնակարանը տիրազուրկ ճանաչելու եւ սեփականության իրավունքով հատկացնելու պահանջի մասին» 2002 թ.-ին քննված գործերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Սա, ըստ էության, մեր ներկայացրած օրինակով նշանակում է առաջին համաձայնությունը թաղապետարանը տվել է, սակայն օրինականացնելու պարտավորությունը թողնված է դատարանին: «Ընդդեմ Կենտրոնի թաղապետարանի» հայցերը ոչ այլ ինչ են, քան կեղծիքը դատարանի վճռով վավերացնելու միջոց: Իրական սեփականատերերը, որոնք տարիներով սպասել են իրացման բարձրի պահին, որպես կանոն, անտեղյակ են եղել, որ փոխհատուցումն ստանալուց առաջ իրենց սեփականության հասցեում նոր սեփականատերեր են ի հայտ եկել, որոնց հասել է փոխհատուցման գումարի առյուծի բաժինը:

ՄԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
www.hetq.am

«Լեռը երկնեց, մուկ ծնեց»

Հյուսիսային պողոտայի իրացման շուրջ

փով փոխհատուցում էր ստացել Հյուսիսային պողոտայի իրացման տարածքում գտնվող մի տան համար, որի սեփականությունը ձեռք էր բերել խարդախությամբ:

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանը 2004 թ. մայիսի 24-ին կայացրած դատավճռով Ռ. Խաչատրյանին մեղադրեց ՀՀ քրեական օրենսգրքի 178 հ. 2-րդ մասի 2-րդ կետով եւ դատապարտեց տուգանքի 700 հազար դրամի չափով: Նույն գործով քր. օր.-ի 315 հ. 1-ին մասով եւ 13 հ. 3-րդ կետով դատապարտվեց նաեւ Կենտրոն թաղապետարանի կոմունալ բնակարանային տնտեսության բաժնի նախկին պետ Վարդգես Հայրոյանը: Դատարանը նրան տուգանեց 80 հազար դրամի չափով:

Նախաքննության ժամանակ պարզվել էր, որ Ռ. Խաչատրյանը Պուշկինի նրբանցք, թիվ 7 հասցեից 1988 թ.-ին Դավիթաշեն 2-րդ թաղամասի 14 շենքում ստացել է 3 սենյականոց բնակարան: 92 թ.-ին վաճառել է բնակարանը, իսկ 98 թ.-ին Պուշկինի 7 հասցեում բնակվող Ա. Գրիգորյանի համաձայնությամբ, գրանցվել է նրան պատկանող բնակտարածքի վրա, բայց փաստացի բնակվել է իր հայրական տանը՝ Էջմիածնի շրջանի Տարոնիկ գյուղում: 2002 թ. Ռ. Խաչատրյանը կրկին

Աղանդավորները սկսել են հոգեորսություն անել նաեւ խուլերի շարքում

Արդեն մի քանի ամիս Երեւանի տարբեր սրահներում աղանդավորները, որոնց թվում է նաեւ «Կյանքի խոսք» կրոնական կազմակերպությունը, սկսել են հոգեորսության իրենց զոհերին ընտրել նաեւ խուլերի շարքում: Հայ առաքելական եկեղեցին իր քարոզչական աշխատանքներով ամեն կերպ փորձում է հեռու պահել խուլերին նման հավաքներին մասնակցելուց: Իմ զրուցակիցը Սուրբ Հովհաննես եկեղեցու հոգեւոր սպասավոր Տեր Եսայի քհն. Արմենյանն է, որը տիրապետում է խուլերի հետ հաղորդակցվելու ժեստերին:

- Նման երեւույթներն, իմ կարծիքով, բնականաբար բացասաբար են ազդում յուրաքանչյուր հայ մարդու հոգեւոր կրթության վրա, որովհետեւ ամեն մի նոր կրոնական կազմակերպություն Հայաստան է բերում օտարը եւ այն՝ ինչը պիտի կտրի հայ մարդուն իր արմատներից: Ինձ համար ամենացավալին հենց այն է, որ մեր խուլ հասարակությունն ավելի շատ ընդգրկված է «Կյանքի խոսք» կրոնական կազմակերպության մեջ, որովհետեւ այնտեղ կա սուրդոթարգմանություն եւ իրենց համար հասկանալի քարոզներ: Այսօր խուլերը զրկված լինելով տեղեկատվությունից, ցանկացած տեղ դիմում են, որտեղ կան ժեստիկերներ՝ իրենց հասկանալի նշանալեզու օգտագործողներ, անկախ նրանից, թե այդ տեղեկատվությունը ինչ է պարունակում եւ ինչպես կարող է ազդել նրանց հոգեւոր կրթության վրա:

- Ուրեմն խուլերը մեխանիկորե՞ն են անդամակցում աղանդավոր կրոնական կազմակերպությանը:

- Բնականաբար այո, քանի որ խուլերի համար կարեւորը ինֆորմացված լինելն է, որովհետեւ նրանք այսօր զրկված են այդ հնարավորությունից, եթե չհաշվենք հեռուստատեսային մի քանի հաղորդումները: Մինչդեռ կա որոշում բոլոր հեռուստատեսություններով սուրդոթարգմանությամբ հաղորդումներ կազմակերպելու: Սակայն եղածը լիարժեք չէ, եւ նրանք բավարարված չեն ու ամենուր եւ ամեն կերպ փնտրում են տեղեկատվություն ստանալ՝ բավարարելու համար իրենց պահանջները: Այսօր արդեն այդ առիթից օգտվում են կրոնական աղանդավորական բազմաթիվ կազմակերպություններ, որոնք ներխուժել են նույնիսկ «Խուլերի մշակույթի պալատ» եւ շաբաթական 2-3 անգամ կազմակերպում են քարոզներ, որոնք, բնականաբար, բացասաբար են անդրադառնում մեր այդ հասարակության վրա:

- Ինչպե՞ս եք պայքարում նման երեւույթների դեմ որպես հոգեւորական:

- Ես սովորել եմ ժեստերի լեզուն եւ նրանց փորձում եմ քարոզել «Նոր կտակարանը», բացատրել՝ հոգեւոր դասընթացներ կազմակերպելով շաբաթական երկու անգամ «Խուլերի մշակույթի պալատում»:

- Այդ քարոզներն օգնո՞ւմ են:

- Իհարկե օգնում են, սակայն, բավարար չէ ամբողջ խուլ հասարակությանն ընդգրկելու համար, որովհետեւ ես մենակ եմ, իսկ խուլերը մոտ 3000 են Հայաստանում:

- Արդյոք «Շողակաթ» հեռուստատեսությունը պատրաստվո՞ւմ է սուրդոթարգմանությամբ հաղորդումներ հեռարձակել:

- Եմ հեռուստատեսության տնօրենության առաջ այդ հարցը բարձրացրել եմ ու հուսով եմ, որ շատ շուտով կլինեն նման հաղորդումներ: Մենք Արարատյան թեմում մեծ աշխատանքներ ենք տանում երիտասարդության շրջանում՝ կազմակերպելով դասընթացներ, ուխտագնացություններ, հոգեւոր միջոցառումներ՝ ընդգրկելով նրանց եկեղեցու հոգեւոր կյանքում: Այսօր շեշտը դրված է երիտասարդ սերնդի վրա, եւ նրա հոգեւոր կյանքը շատ ենք կարեւորում:

- Տեր հայր, ինչպե՞ս կարելի է կանխել մեծ սրահներ ու հանդիսավայրեր աղանդավորական քարոզի համար վարձակալելը:

- Ոմանք հուսադրվում են ու խաբվում, քանի որ նման սրահներում կազմակերպվող միջոցառումներին վստահում են եւ կարծում են, որ դա ընդունելի է, անկախ քարոզվող աղանդի պատմությունից, եւ միայն հետագայում են բացահայտում աղանդավորների սպառնալիքը, երբ արդեն ուշ է դուրս գալու կամ հետ քաշվելու համար: Նման դահլիճների տնօրենները շատ ուշադիր պիտի լինեն ու նկատի առնեն ամեն մի մանրուք, որ կարող է վնասել հասարակության հոգեւոր դաստիարակությանն ու կրոնական շեղումներին եւ հանուն գումարային մուտքերի ուժ պատահի սրահներն ու դահլիճները չտրամադրեն:

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

ՌԵՊԼԻԿ

Հայ հեռուստադիտողը պայծառատե՞ս

Տարեսկզբին գովազդի օրենքում փոփոխությունների ընդունումից հետո հայ հեռուստադիտողը հանգիստ շունչ քաշեց, ծսկեց մեջքը եւ փորձեր սկսեց ուղեղում ամուր նստած հեռուստագովազդի՝ «վիճակախաղ», «գնեցի եւ շահեցի», «երազ տուն», «ձեր ցավը տանեմ», «տարոսը ձեզ», «գանձարան», «գողանալ», կներեք՝ «թալանել», «մնաց այսքան մեքենա» արտահայտությունները հիշողությունից ջնջելու համար: Մի քանի ամսից կարծես թե ստացվեց: Ուրախացավ, հանգիստ սրտով ընտանեկան բյուջեի «պարտադիր ծախսեր» տողից ջնջեց այդ նույն սրտի համար նախատեսված «հանգստացուցիչ կաթիլներ» տողը եւ արդեն սկսում էր ձանձրանալ, տխրել հեռուստացույց նայելիս, երբ...

Հայ հեռուստադիտողի կյանքում, կրկին գովազդի միջոցով սկսվեց մի նոր ժամանակաշրջան, որը կարելի է անվանել «Գուշակիր մեղեդին» (բառը, տեսարանը, նայած, թե ինչ է այդ պահին ցուցադրվում): Ռուսաստանի հեռուստատեսության 1-ին ալիքի գովազդային ընդմիջումներին հայաստանյան գովազդը մտնում ու այնպես լավ է զգում իրեն «ռուսական եթերում», որ մոռանում է ժամանակին դուրս գալ ու տեղը զիջել ընթացող ֆիլմին, մարզական կամ երաժշտական հաղորդմանը: Մեր արդեն փորձառու հեռուստադիտողին այլ բան չի մնում անել, քան զուգահեռներ անցկացնել նախկինում տեսածի ու լսածի հետ, վերլուծության ու դեդուկցիայի միջոցով կռահել՝ ի՞նչ կատարվեց ֆիլմի այդ հատվածում, բռնցքամարտի ո՞ր ռաունդն է եւ ով է հաղթում, իր սիրելի երգիչն ինչո՞ւ է արդեն վերջին քառյակը երգում: Եվ եթե եզրահանգումներն այնքան էլ ճշմարտանման չեն թվում, նա «հին ու բարի» ժամանակներն է հիշում՝ ձեռքը մեկնելով հանգստացուցիչ կաթիլների սրվակին եւ «բարեմաղթանքներ» հղելով գովազդին ու հեռուստացույցին:

Հայ հեռուստադիտողի նյարդաբջիջների ամենօրյա ջարդը դադարեցնելու մի քանի կեսկատակ (ասել է թե՝ կիսով չափ լուրջ) միջոց կա: Առաջինը եւ ամենատրամաբանականը. Ռուսաստանի հեռուստատեսության եթերում հայկական գովազդը կազմակերպողներին ստիպել, որ բավարարվեն իրենց հատկացված ժամանակահատվածով եւ չմոնտաժեն ընթացող հաղորդումը: Երկրորդ. սպառողների շահերի պաշտպանության միությունում բացել «Հեռուստաեթերային սպառողի պաշտպանության բաժին», որտեղ հեռուստադիտողն իմանա, թե էլ ո՞ւմ վրա պարտի զայրույթը: Եվ երրորդ ամենակարեւորը. ստեղծել գովազդատուների շահերի պաշտպանությամբ զբաղվող կառույց, քանի որ հատկապես ժամանակավրեպ գովազդը, որքան էլ լավ պատրաստված լինի, լոկ բացասական հույզեր է առաջացնում: Այն պետք է պայքարի գովազդի «հայավարի» (այն է՝ «աչքաչափ») սփռումը դադարեցնելու եւ գովազդատուի փողերով ակամա հակագովազդ չտարածելու համար:

Իսկ վերջին ու արմատական միջոցը՝ անջատել հեռուստացույցը, «բարի հիշելով» հեռուստացույցն ու գովազդը հորինողին:

Հ. Գ. Ավելի ծանր է Երեւանում ռուսաստանյան ռադիոհաղորդումները լսողների վիճակը, հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ ռադիոհաղորդումները հասանելի են թե տանը, թե երթուղային տաքսիներում: Օրինակ՝ «Русское радио»-ի ունկնդիրները ընդամենը ռադիոգովազդների արանքում ինչ որ քառյակներ են լսում: Նույն այդ գովազդատուները պետք է մտահոգվեն, քանի որ իրենց ապրանքի կամ ծառայության սպառողները դադարում են ռադիո լսելուց՝ այդպես բողոքելով իրենց նախընտրած ռադիոալիքի հաղորդումների ձեւախեղման դեմ:

ԱՐԾՐՈՒՆ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ

Ռուսական օդանավերը կործանվել են ահաբեկչությունից

Երկու կասկածելի չեչենուհի ուղեւորների ցուցակներում

ՌԴ Անվտանգության դաշնային ծառայության ղեկավարներից Սերգեյ Իգնաչենկոն երեկ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել է, որ օգոստոսի 25-ին Ռոստովի մարզում ընկած Մոսկվա-Սոչի չվերթի «Տու-154» օդանավի բեկորների զննության ժամանակ հայտնաբերվել են պայթուցիկ նյութի՝ հեքսոգենի հետքեր: Անցկացվում է լրացուցիչ փորձաքննություն:

Անվտանգության դաշնային ծառայությունը եւ ՆԳՆ-ն հինգշաբթի օրվանից սկսել են ահաբեկիչներ որոնել հիշյալ չվերթի եւ նույն օրը գրեթե նույն ժամին կործանված Մոսկվա-Վոլգոգրադ չվերթի «Տու-134»-ի ուղեւորների ցուցակներում: Առաջին կասկածները հայտնվել էին «Տու-134»-ի աղետից անմիջապես հետո, երբ դրա սեփականատեր «Սիբիր» ավիաընկերությունը հայտարարել էր, թե հիմքեր կան աղետն ահաբեկչություն համարելու:

Չեչնիայի ՆԳՆ բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը «Կոմերսանտ» թերթի թղթակցին հայտնել է, որ սկսվել են երկու օդանավերի աղետներից զոհված երկու չեչենուհիների որոնումները: Մեկի ազգանունը Ջեբիրխանովա է: Նա «Տու-154»-ի միակ ուղեւորուհին է, որի ճակատագրով առայժմ որեւէ ազգական չի հետաքրքրվել: Քննիչները կասկածներ ունեն նաեւ այն պատճառով, որ նրա ավիատոմսում գրված է անվան միայն սկզբնատառը, իսկ հայրանուն առհասարակ չկա:

Ջեբիրխանովան Մոսկվայից Սոչի պետք է թռչեր օգոստոսի 25-ի առավոտյան ժամը 9-ն անց 20-ին, բայց նախորդ օրվա երեկոյան «Դոմոդեդովո» օդանավակայանում նա խնդրել էր հետաձգել իր մեկնումը եւ տոմս սալ ժամը 21-ն անց 25-ի համար: «Կոմերսանտ» թերթի տվյալներով, Ջեբիրխանովան նստած է եղել երկրորդ սրահի վերջում, ինքնաթիռի պոչամասից ոչ հեռու, որտեղ ծառայողներն են եւ զուգարանը: Մասնագետների կարծիքով, դա պայթուցիկ սարք հավաքելու եւ պայթեցնելու ամենահարմար տեղն է:

Ինչ վերաբերում է կասկածելի մյուս չեչենուհուն՝ Ամանտա Նագաեւային, նա պետք է թռած լիներ «Տու-134»-ով, բայց նրա դիակն առայժմ չի հայտնաբերվել: Բայց ստուգումներից պարզվել է, որ ուղեւորուհու անվան հարցում եղել է թյուրիմացություն: Տոմսի ձեւակերպման ժամանակ նրա հայրանունը Սուլեյմանովնայի փոխարեն գրել է Սալմ., այսինքն Սալմանովնա: Ստուգումները շարունակվում են:

Օգոստոսի 25-ի ուշ երեկոյան գրեթե միաժամանակ տեղի ունեցած աղետներից անմիջապես առաջ երկու օդանավերից մեկը տագնապի ազդանշան էր հնչեցրել, մյուսը (Տուլայի մարզում ընկածը) հասցրել էր հաղորդել օդում կատարված հարձակման մասին:

Նախնական վարկածի համաձայն, երկու օդանավերում էլ մահապարտ ահաբեկիչները պայթեցումներ են կազմակերպել պոչամասի զուգարանում: Ահա թե ինչու սրահներում հրդեհներ չեն եղել, իսկ ուղեւորների մեծ մասի դիակները պայթեցումներից չեն ածխացել եւ չեն այլանդակվել:

Ի դեպ, ահաբեկիչների ինտերնետային սայթերից մեկում երեկ հրապարակվել է «Իսլամբուլիի բրիգադներ» արմատական խմբավորման հայտարարությունը: Խմբավորումն իր վրա է վերցնում ռուսական երկու օդանավերի ոչնչացման պատասխանատվությունը: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը մեջբերում է հայտարարության հետեւյալ մասը. «Մենք՝ «Իսլամբուլիի բրիգադների» անդամներս, հայտնում ենք, որ մեր սրբազան ռազմիկները կարողացան առեւանգել ռուսական երկու օդանավ»:

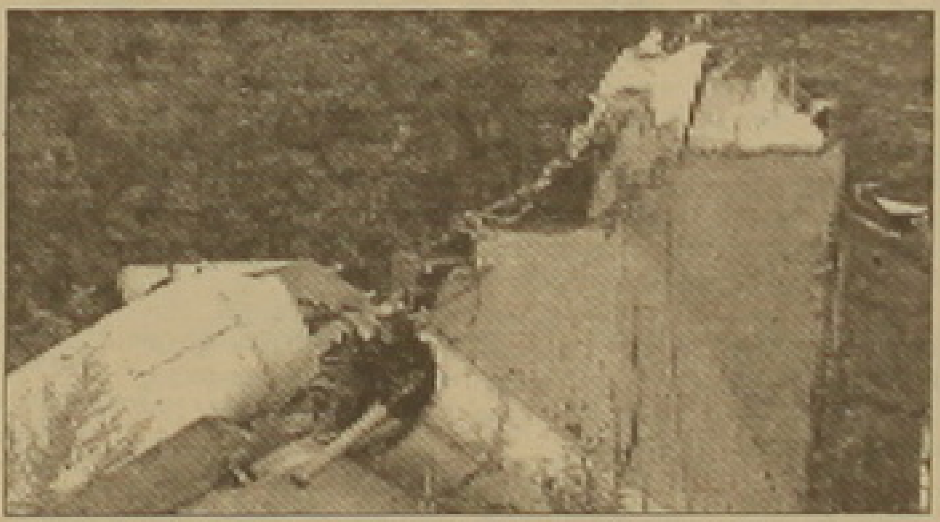

«Ալ Ղահդայի» հետ կապված տվյալ խմբավորումը պնդում է, որ իր ահաբեկչությունները Ռուսաստանում իբր իրականացվող «մահմեդականների ջարդի» պատասխանն են եւ որ լինելու են համանման այլ գործողություններ:

Նշվում է, որ երկու ինքնաթիռներից յուրաքանչյուրում եղել է 5 ահաբեկիչ, եւ որ շուտով հրապարակվելու են նրանց կտակները:

Պ. Ք.

Թուրքիան կրճատում է չորս զորախմբեր

Թուրքիայի զինվորական գլխավոր շտաբը ծրագրում է վերացնել չորս զորախմբեր՝ կրճատելով ՆԱՏՕ-ի երկրորդ ամենամեծ բանակի քանակը 18 հազարով, գրում է, ըստ «Արմինյըն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի, «Ռեֆերանս» օրաթերթը: Բանակի ընդհանուր մարտունակությունն ու ճկունությունը խթանելու նպատակով վերացվելու են Բուլղարիայի եւ Հունաստանի սահմանների մոտ տեղակայված 33-րդ զրահավոր զորամիավորումը, Հայաստանի սահմանի մոտ՝ 7-րդ մեքենայացված զորամիավորումը, իրանական սահմանի մոտ՝ 10-րդ հետեւակային զորամիավորումը եւ կենտրոնական Անատոլիայում՝ 9-րդ զրահավոր դիվիզիան: Շտաբի հաղորդագրությունը տեղեկացնում է նաեւ, որ նախատեսված է կրճատել առաջիկա տարի Էգեյան ծովի ափերում տեղակայված բանակի քանակը՝ նպատակ ունենալով էլ ավելի խորացնելու հարաբերությունները Հունաստանի հետ, որը ՆԱՏՕ-ի անդամ լինելով հանդերձ ավանդական թշնամի է համարվում: Կրճատումները խնայելու են մոտ 65 տրիլիոն թուրքական լիրա (44,29 մլն դոլար): Ըստ հաղորդումը տարածած Լալե Սարի Իբրահիմօղլուի, որը միաժամանակ բրիտանական «Ջեյնս դիֆենս ուիքլի» շաբաթաթերթի Թուրքիայի թղթակիցն է, գլխավոր շտաբի պետ Հիլմի Օզքյոքը նախատեսել էր ավելի վճռական կրճատումներ՝ 400 հազարից բանակի քանակը նվազեցնել մինչեւ 280 հազարի: Ըստ Թուրքիայի պաշտպանության նախարարության տվյալների, այս տարվա բյուջեից պաշտպանության նպատակներով նախատեսվել է 9.880 տրիլիոն լիրա, որը 3,4 տոկոսն է կազմում երկրի համախառն արտադրանքի:

Թուրքիայի բանակում ծառայում են 800200 զինվորներ, որոնց մեծ մասը զորակոչիկներն են: Սա Թուրքիային դարձնում է երկրորդ երկիրը Մ. Նահանգներից հետո, որն ունի ամենամեծ բանակը ՆԱՏՕ-ի 26 երկրների թվում:

Նաջաֆում իրադրությունը կարգավորվում է

Շիա մահմեդականների հոգեւոր առաջնորդներից մեկի՝ այաթոլլահ Ալի ալ Սիստանիի առաջարկած կարգավորման ծրագրի ընդունման շնորհիվ շիաների սրբազան քաղաք Նաջաֆում եւ մերձակա Կուֆա քաղաքում իրավիճակը խաղաղվել է: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Իրաքի անցումային կառավարությունն ընդունել է Սիստանիի ծրագիրը: Դրա շնորհիվ Նաջաֆում 3 շաբաթ տեւած կատաղի մարտերը դադարել են:

Հաշտության ծրագիրը բանակցություններից հետո ընդունել է նաեւ շիա արմատականների հոգեւոր առաջնորդ, Նաջաֆում իրաքցի ապստամբ ուժերի ղեկավար Մուքթադա աս Սադրը:

Երեկ առավոտյան մահմեդականները հնարավորություն են ստացել ազատորեն մուտք գործելու Նաջաֆի գլխավոր սրբավայր՝ Ալիի դամբարան: Աս Սադրին ենթարկվող «Մահդիի բանակի» զինվորները եւ ամերիկյան զորքը սկսել են դուրս գալ քաղաքից, որի վերահսկողությունը հանձնվել է իրաքյան ոստիկանությանը: Իրաքցի ապստամբները խոստացել են վայր դնել զենքը, իսկ ամերիկացիները պարտավորվել են վերացնել քաղաքի պաշարումը:

Իրաքի վարչապետ Իյադ Ալլաուին խոստացել է ներում շնորհել բոլոր զոհայիններին եւ չկալանավորել նրանց առաջնորդ Մուքթադա աս Սադրին: Կառավարությունը պատրաստվում է փոխհատուցել Նաջաֆի բնակիչների կրած նյութական վնասները:

Վերջին տվյալների համաձայն, Կուֆա քաղաքի մզկիթում հինգշաբթի օրը տեղի ունեցած պայթյունի զոհերի թիվը հասել է 74-ի: 376 մարդ վիրավորվել է:

Գերմանացիները ներողություն են խնդրում 100-ամյա վաղեմության ցեղասպանության համար

Թուրքերը կհետեւե՞ն նրանց օրինակին

Հայոց ցեղասպանությունից նույնիսկ 90 տարի անց թուրքական կառավարությունը շարունակում է ուրանալ այդ ամենաբարբարոսական ոճրագործության փաստերը: Բայց ինչքա՞ն երկար կարող է նա շարունակել այդ ընթացքը:

Անցյալ շաբաթ աշխարհի առաջավոր թերթերն, այդ թվում նաեւ՝ «Ֆայնենշըլ թայմսն» ու «Բոստոն գլոբը», հաղորդեցին, որ հարյուր տարի անց Գերմանիայի կառավարությունը պաշտոնապես ներողություն է խնդրել հերերոների դեմ գործած ցեղասպանության համար:

Ուղիղ հարյուր տարի առաջ՝ 1904-ին, գերմանական գաղութարարներն անխնա ջարդել են Հարավ-արեւմտյան Աֆրիկայի (ներկայիս Նամիբիա) 80 հազար բնիկների՝ հերերոների մեծամասնությանը: (Դաժան շահագործման եւ հողազրկման դեմ ապստամբելով վերջիններս 1904-ի հունվարի 12-ին ազատագրել էին երկրի կենտրոնական մասը: Գերմանացիները նրանց պարտության մատնեցին ապրիլին՝ մի մասին կոտորելով ճակատամարտում, մյուս մասին անապատում, որտեղ նահանջել էին: Իսկ շատերին բռնի փոխադրեցին գերմանական գաղութաբնակների ֆերմաներ):

Իրենց թուրք գործընկերների նման Գերմանիայի հաջորդական կառավարությունների ղեկավարները հրաժարվում էին ներողություն խնդրել եւ փոխհատուցել վերապրողներին: Ընդամենը մի քանի օր առաջ՝ հերերոների ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցի առթիվ կազմակերպված արարողության ընթացքում Գերմանիայի զարգացման նախարար Հայդեմարի Վիժորեկ-Ձեուլը Նամիբիայում հայտարարեց. «Ցավով եմ գիտակցում գործած վայրագությունները: Մենք՝ գերմանացիներս, ընդունում ենք մեր պատմական եւ բարոյական պարտականությունները եւ մեղքը, որ գործեցինք այդ ժամանակ: Մեր համատեղ պաշտած տիրոջ աղոթքի խոսքերով խնդրում եմ ձեզ, որ ներեք մեր բոլոր ոտնձգությունները»:

Բայց հերերոները, հայերիս նման, ավելին են ցանկանում, քան սոսկ փաստի ընդունումն ու ներողությունը: Կառավարության նախկին պաշտոնյա Կայերե Մբուենդեն Ռոյթեր գործակալությանը հայտնել է. «Ինչպե՞ս է պատրաստվում Գերմանիան քավել իր մեղքը: Փոխհատուցման ինչ-որ ձեւ պետք է լինի: Անարդարությունը պետք է չեզոքացվի»:

Հակառակ որ Գերմանիան Նամիբիային խոշորագույն օժանդակություն ցուցաբերողն է եւ 1990-ի երկրի անկախացումից ի վեր 500 մլն է ներդրել այնտեղ, Ռոյթեր լրատու գործակալության տվյալներով, հերերոները Մ. Նահանգների շրջանային մի դատարանում 4 մլրդ դոլարի փոխհատուցման դատական հայց են ներկայացրել Գերմանիայի դեմ: Գերմանացիները վիճարկում են, որ նման դեպքերում փոխհատուցում չի կարող վճարվել, քանի որ այդ թվերին (1904 թ.) քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանության միջազգային օրենքներ գոյություն չունեին:

Հայաստանի արտգործնախարարությունը եւ հայկական կազմակերպությունները պարտավոր են մոտիկից հետեւել այս գործի զարգացումներին, քանի որ դա կարող է ծառայել որպես նախադեպ Թուրքիայից փոխհատուցում պահանջելու հայերի զանգվածային ոչնչացման համար: Հայերս պետք է կապ հաստատենք իրավական այն ֆիրմայի հետ, որն այդ հարցը հարուցել է հերերոների անունից, որպեսզի տեղեկանանք գործի մանրամասնություններին: Եթե համապատասխան ֆոնդեր գտնվեն միջազգային օրենքի գիտակ մասնագետներ վարձելու եւ մեր պահանջները ներկայացնելու Թուրքիային: Գուցե ցեղասպանության 100-ամյակի առթիվ մի թուրք նախարար կայցելի Երեւան, ծաղկեպսակ կդնի Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրում, ներողություն կխնդրի հայ ժողովրդից եւ բանակցություններ կսկսի ցեղասպանության վերապրողներին փոխհատուցում վճարելու նպատակով:

Եթե Աֆրիկայում մի փոքր ցեղ, որը ոչ քաղաքական ազդեցություն ունի Վաշինգտոնում կամ արտասահմանյան այլ մայրաքաղաքներում, ոչ էլ համապատասխան կազմակերպված համայնքներ տարբեր երկրներում, կարողանում է 100 տարի անց նման վճռական քայլերի դիմել, ապա հայերս՝ մեր միջազգային ներկայությամբ, քաղաքական կապերով ու քաղաքական կազմակերպություններով վստահորեն կարող ենք եւ պարտավոր ենք կատարել նույնը:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Իրաքում իտալացի լրագրող է սպանվել

«Իրաքի իսլամական բանակ» խմբավորման զոհայինները մահապատժի են ենթարկել անցյալ շաբաթ առեւանգված իտալացի լրագրող Էնցո Բալդոնիին: «Ալ Ջազիրա» արաբանյակային հեռուստաընկերությունը հինգշաբթի օրն ստացել է Բալդոնիի մահապատժի տեսագրությունը, բայց չի ցուցադրել էթիկական նկատառումներով: Այդ մասին տեղեկացնում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը:

Երեքշաբթի օրն «Իրաքի իսլամական բանակ» խմբավորումը 56-ամյա Բալդոնիին առեւանգել էր անցյալ շաբաթ: Ֆրանսպրեսի տվյալներով, օգոստոսի 21-ին նա Բաղդադից Նաջաֆ էր մեկնել, որպեսզի հարցազրույց ունենա շիա հոգեւոր առաջնորդ Մուքթադա աս Սադրի հետ: Դրանից հետո Բալդոնիից լուր չէր ստացվել մինչեւ օգոստոսի 24-ը, երբ իրաքցիներն Իտալիայից պահանջել էին 48 ժամվա ընթացքում Իրաքից դուրս բերել իր երեքհազարանոց զորքը: Զոհայիններն սպառնացել էին հակառակ դեպքում սպանել իտալացի պատանդին:

Իտալիայի իշխանությունները հրաժարվել էին կատարել իրաքցի արմատականների պահանջը, հայտարարելով, թե ամեն ինչ կանեն պատանդին ազատելու համար: Արտգործնախարար Ֆրանկո Ֆրատինին ասել էր, թե Իտալիան կարող է զորքն Իրաքից դուրս բերել, եթե նման խնդրանք ստանա այդ երկրի ժամանակավոր կառավարությունից:

Իտալիայի վարչապետ Սիլվիո Բեռլուսկոնին լրագրող Էնցո Բալդոնիի սպանությունն անվանել է բարբարոսություն, միաժամանակ նշելով, որ իտալացի զինվորները կշարունակեն մնալ Իրաքում: Նա հավաստել է «ամենուրեք ահաբեկչության բոլոր դրսեւորումների դեմ պայքարելու» իր կառավարության վճռականությունը:

Էնցո Բալդոնին Իրաքում աշխատում էր որպես կամավոր: Նա Իտալիայի Կարմիր խաչի աշխատակից էր եւ «Դիարիո» հանդեսի թղթակից: Նա Իրաքի պատերազմի սկզբից ի վեր այնտեղ առեւանգված 5-րդ իտալացին էր: Ավելի վաղ գլխատվել էր իտալացի մեկ ուրիշ պատանդ: Երեքին հաջողվել էր ազատվել:

Պ. Ք.

ԿԻՆՈ

Մոսկվայի վերջին միջազգային կինոփառատոնում սերբական ծագումով բոսնիացի ռեժիսոր Էմիր Կուստուրիցան արժանացավ մրցանակի՝ համաշխարհային կինոյում ներդրած ավանդի համար։ Նա Մոսկվա էր բերել իր վերջին աշխատանքը՝ «Կյանքը հիանալի է» ֆիլմը, որով տեւական ընդմիջումից հետո մասնակցել էր նաեւ Կաննի այս տարվա փառատոնին (Կուստուրիցան աշխարհի այն չորս ռեժիսորներից է, որ երկու անգամ նվաճել է «Ոսկե արմավենու ճյուղը». 1985-ին՝ «Հայրիկը գործուղման մեջ է» եւ 1995-ին՝ «Ընդհատակ» ֆիլմերի համար, իսկ «Գնչուների ժամանակը» 1988-ին նրան բերել է նաեւ լավագույն ռեժիսորական աշխատանքի մրցանակը Կաննում)։ «Կյանքը հիանալի է» նոր ժապավենը համարվում է Կուստուրիցայի առաջին ֆիլմը սիրո մասին։ Այդ սերը բոսնիական պատերազմի խելահեղ քաոսում բռնկվում է սերբի եւ պատանդ մահմեդական կնոջ միջեւ, որին նա պետք է փոխանակի գերի ընկած որդու հետ։ Կուստուրիցան հավաստիացնում է, թե էականը ֆիլմում պատերազմը չէ, ուստի խոսքը ոչ թե քաղաքական կինոյի, այլ միանգամայն շեքսպիրյան կրքերի մասին է։ Բայց նա չի խուսափում խոսել նաեւ քաղաքականության մասին։

- Ի դեպ, անցյալը շոշափելու առիթով. դուք «Կյանքը հրաշալի է» ֆիլմի նախաբանում (դա տպագրված է Կաննի փառատոնային բուկլետում) գրել եք, թե 1992-ին առաջին 40 օրերի ընթացքում ընդհանրապես չէիք կարողացել հավատալ, որ Հարավսլավիայում պատերազմ է։ Ինչպե՞ս եք գնահատում հետին թվով. Հարավսլավիան՝ որպես երկիր, ի վիճակի՞ էր պահպանվել։

– Ինձ շատ է դուր գալիս մի արտահայտություն. «Պատմությունը փորձ է ընդհանուր հայտարարի բերելու այն, ինչ սկզբունքորեն չի կարելի ընդհանուր հայտարարի բերել»։ Մարդիկ միշտ սկսում են իմաստավորել դեպքը այն ժամանակ միայն, երբ դա կատարվել է։ Հարավսլավիայի մասնատումը վաղուցվա գաղափար է։ Արեւմուտքին միշտ ավելի հարմար է եղել, որ գոյություն ունենան վեց փոքր տարածքներ, ոչ թե մի մեծ Հարավսլավիա։ Քաղաքական գործիչներն այդ նոր մանր երկրներում հիմա ոչ մի դեր չեն խաղում, կամ ստիպված են ենթարկվել անդրազգային կորպորացիաներին։ Իմ կարծիքով, այդ մասնատման մեջ նշանակալից է (փակագծերում) հետախուզական ծառայությունների դերը։ Եվ այնպես ստացվեց, որ հարվածի հիմնական ուղղությունն ընկավ սերբերի վրա։ Սերբիան գլխավոր օղակն էր այդ բազմազգ միավորման մեջ, որը կոչվում էր Հարավսլավիա, եւ Սերբիան կապված էր Ռուսաստանի հետ...

- Անդրադառնանք ֆիլմին։ «Կյանքը հիանալի է» վերնագիրը, նկատի առնելով շատ ողբերգություններ, որ ապրում են հերոսները, կոնցեպտուալ հայտարարության է նման...

– Ինձ թվում է, որ կյանքն այսօր, ընդհանուր առմամբ, նողկալի է։ Պատերազմների ու հակամարտությունների անցյալ հարյուրամյակը ավելի շատ հույս էր տալիս, քան ներկա դարը։ Մենք ամեն օր հանդիպում ենք մահվանը։ Ապրում ենք մի աշխարհում, որտեղ պատրանքներ չեն մնացել։ Բայց հենց դրա համար էլ կարեւոր է սեփական պատրանքներն ստեղծել։ Ես պնդում եմ, որ մտադիր չեմ եղել ֆիլմ նկարել պատերազմի մասին, թե, իբր, այս ազգը իրավացի է, իսկ մյուսը՝ ոչ, սա ագրեսոր է, իսկ այս մեկը՝ ոչ. իմ ֆիլմը նման չէ այն ամենին, ինչ տեսնում եք հեռուստատեսությամբ, որի ռեպորտաժները մակերեսային են ու մոլորեցնում են ձեզ։ Եվ ես ուզում էի, որ ֆիլմի վերջում հանդիսականները կիսաբաց դուռ տեսնեին եւ ասես լսեին. «Տղերք, հույս կա»։ Ես վստահ եմ, որ արվեստն ընդունակ է մարդու վրա թերապեւտիկ ազդեցություն գործել. իմ վերջին չորս ֆիլմերը նկարահանված են այդ թերապեւտիկ կինոյի ըմբռնման շրջանակներում։ Հիմա ես փորձ եմ անցկացնում. Բելգրադի հոգեբուժարաններից մեկում հիվանդներին ութ օր շարունակ ցուցադրում են իմ ֆիլմերը։ Դրական արդյունքի հույս ունեմ։

- Ձեր ֆիլմի ամենալավատես հերոսը երեւի ավանակն է, որը նույնպես ողբերգություն է ապրել եւ ուզում է վերջ տալ կյանքին դժբախտ սիրո պատճառով, բայց հետո նոր կյանքի հավատով է լցվում։ Ձեր բոլոր ֆիլմերում էլ շատ կենդանիներ կան, որոնք դերասանների նման աշխատում են ցնցող կերպով։ Ինչպե՞ս եք հասնում դրան։

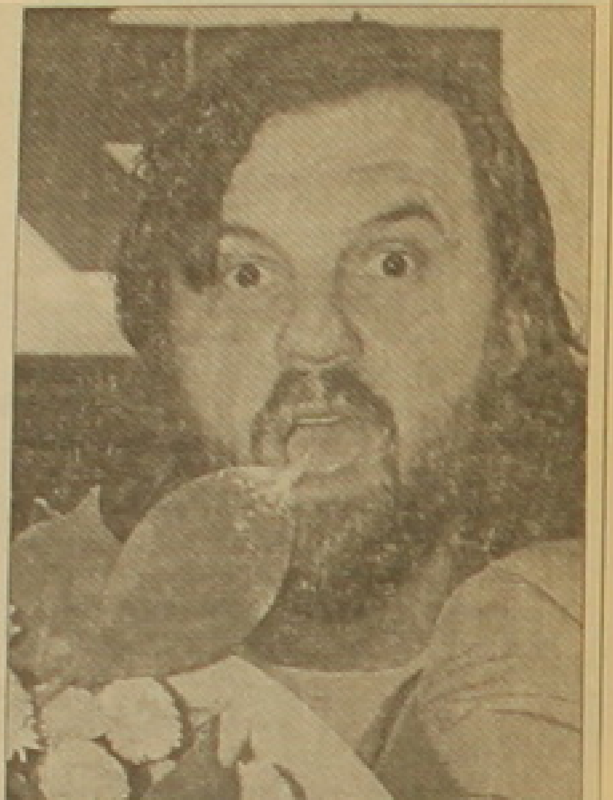

ԷՄԻՐ ԿՈՒՍՏՈՒՐԻՑԱՅԻ ԹԵՐԱՊԵՎՏԻԿ ԿԻՆՈՆ

- Ինչի՞ հետ են կապված «Ընդհատակ» ֆիլմից հետո երեւան եկած ձեր տարօրինակ հայտարարությունները, թե իբր ուզում եք հեռանալ կինոյից, հայտարարություններ, որոնք, բարեբախտաբար միայն հայտարարություն էլ մնացին։

– «Ընդհատակ»-ից հետո ինձ սկսեցին մեղադրել, որ սերբ ազգայնական եմ։ Այդ մեղադրանքները շատ ծանր ներգործություն ունեցան ինձ վրա. զգացի, որ ուզում եմ ճանապարհս փակել, կապ դնել բերանիս։ Ես մտադիր չէի եւ այժմ էլ միտք չունեմ արդարանալ, թե ազգայնական չեմ (թեպետ, իրոք, ազգայնական չեմ), բայց հիմա այնպիսի իրադրություն է, որ ազգայնական են համարում բոլորին, ով փորձում է արարել անցյալի գեղագիտական իդեալը, բոլորին, ով ցանկանում է ստեղծել աշխարհի լիարժեք պատկերը՝ իր քաղաքական, պատմական, սոցիալական, հոգեբանական կողմերով։

– Ես շատ երկար եմ ֆիլմերս նկարում։ Ի վերջո, նույնիսկ ավանակն է սկսում լավ խաղալ։

- Հասկանալի է, բայց ինչպե՞ս եք աշխատել կատվի հետ։ Ձեր ավազակ-կատուն «Կյանքը հրաշալի է» ֆիլմի ամենավառ կերպարներից մեկն է։

– Որպեսզի կատուն խաղա այնպես, ինչպես խաղացել է, պետք է հավատալ, որ կյանքը հրաշք է։ Իսկ ընդհանրապես, կենդանիների հետ անհամեմատ հեշտ է աշխատել, քան մարդկանց։

- Մի տասը տարի առաջ դուք լավ էիք արտահայտվում ձեր ամերիկյան փորձի՝ Ջոնի Դեփի եւ Ֆեյ Դանըուեյի մասնակցությամբ նկարահանված «Արիզոնյան երազանք» ֆիլմի մասին։ Ինչու՞ չշարունակեցիք աշխատել Ամերիկայում։

– Այդ ֆիլմը լրիվին ամերիկյան չէր. նկարահանվել է Ամերիկայում, բայց՝ ֆրանսիական փողով։ Բնական է, որ Հոլիվուդում չեմ աշխատում։ Իմ կինոն հեղինակային է, որը Հոլիվուդում անհնարին է։ Այնտեղ այնպես են ֆիլմեր թողարկում, ինչպես հագուստ են արտադրում։ Հոլիվուդը սպասարկում է կորպորատիվ աշխարհի հայեցակարգին, մի աշխարհ, որտեղ բոլորս ոչ թե մարդիկ ենք, քաղաքացիներ, այլ սպառողներ։ Ժամանակակից կինոն, ընդհանրապես, վերածվում է տեսախաղերի նման մի բանի։ Բայց, ի դեպ, ես շատ եմ սիրում 30-50-ականների հոլիվուդյան կինոն։

- Սակայն դուք որոշ ժամանակ հեռացել էիք կինոյից։ Ի՞նչը ձեզ ստիպեց վերադառնալ ու նկարահանել «Սեւ կատու, սպիտակ կատու» եւ «Կյանքը հրաշալի է» ֆիլմերը։

- Ես այն զգացողությունն ունեմ, որ ֆիլմ նկարահանելիս փոքր-ինչ վանում ես մահը։ Նկարահանումները օգնում են հաղթահարել սեփական սահմանափակության զգացումը այնպիսի գլոբալ բաների նկատմամբ, ինչպիսին է Տիեզերքը։ Չեմ ուզում ասել, թե ֆիլմեր եմ նկարում, որովհետեւ վախենում եմ մահից։ Ուղղակի եթե մարդ ի զորու է ֆիլմեր նկարել, դրանց միջոցով ինքնարտահայտվելու պահանջ է ունենում։ Այդ պահանջը անհնար է հաղթահարել։

50 ԱՄԵՆԱԱԶԴԵՑԻԿ ԱՍՏՂԵՐԸ

Հոլիվուդի դերասանների եւ ռեժիսորների վարկանիշը

Սկիզբը հուլիսի 31-ի համարում

45. ՄԵԹ ԴԵՅՄՈՆ

Դրամարկղային մուտքը ԱՄՆ-ում ամբողջ կարիերայի ընթացքում. $1,25 մլրդ

2003-ի դրամարկղային մուտքը. $34 մլն

Վերջին աշխատանքը Ֆարելլի եղբայրների «Լռվել եմ քո մեջ» ֆիլմում շատ փող չբերեց, իսկ Բեն Աֆլեկի եւ նրա համատեղ հեռուստահաղորդումը, որ կոչված էր օգնելու երիտասարդ ռեժիսորներին, անկախ գլուխգործոցների հույս չառաջացրեց։

Առաջիկայում. Հույսը դնում է անվանի ռեժիսորների (Թերի Գիլիամի «Գրիմ եղբայրները» ու Սթիվն Սոդերբերգի «Օուշենի 12 ընկերները») եւ ներդնում է անում հանուն ապագայի («Բորնի առավելության» ռեժիսորը համեմատաբար երիտասարդ Փոլ Գրինգրասն է)։

Այո, ճիշտ է. «Բորնի առավելությունը» ֆիլմում նկարահանվելիս Բեռլինում բոուլինգի լիգա է կազմակերպել։

46. ՆԻՔՈԼԱՍ ՔԵՅՋ

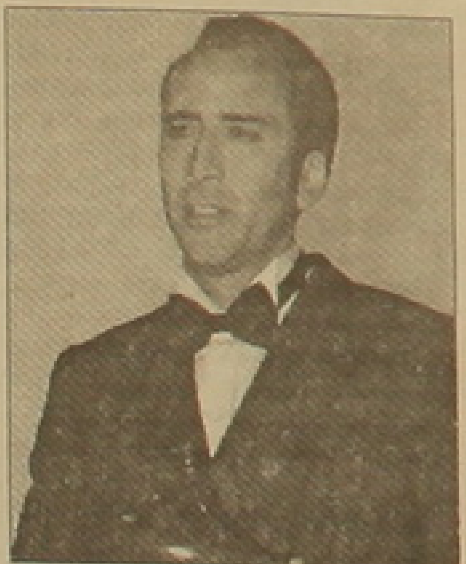

Դրամարկղային մուտքը ԱՄՆ-ում ամբողջ կարիերայի ընթացքում. $1,3 մլրդ

2003-ի դրամարկղային մուտքը. $36,9 մլն

«Հոյակապ խարդախությունը» ավելի շատ քննադատներին դուր եկավ, քան հանդիսատեսներին։ Հույս կա, որ «Ազգային ունեցվածքը» կդառնա այն բլոկբաստերը, որը նրան կվերադարձնի գործողության հերոսի կարգավիճակը։

Առաջիկայում. Գոր Վերբինսկու «Օդերեւութաբանն» է եւ «Ուրվական հեծյալը»։

Այո, ճիշտ է. Ֆիտնեսի իր վայրագ մարզիչի նկարով շապիկներ է պատվիրել եւ նվիրել «Ազգային ունեցվածքի» նկարահանող խմբի բոլոր անդամներին։

47. ԳՈՐ ՎԵՐԲԻՆՍԿԻ

Դրամարկղային մուտքը ԱՄՆ-ում ամբողջ կարիերայի ընթացքում. $563,2 մլն

2003-ի դրամարկղային մուտքը. $305,4 մլն

Ատրակցիոնի մոտիվներով ստեղծված «Կարիբյան ծովի նավահենները» վերածնեց ամբողջ ընտանիքի համար նախատեսված դիսնեյական զվարճանքների արդյունաբերությունը, որն այնքան էլ լավ ժամանակներ չէր ապրում։

Առաջիկայում. «Օդերեւութաբանն» է՝ Նիքոլաս Քեյջի մասնակցությամբ։ Ամենայն հավանականությամբ, «Կարիբյան ծովի նավահենների» 2-րդ եւ 3-րդ մասերը կնկարահանի միաժամանակ։

Այո, ճիշտ է. «Օդերեւութաբանի» նկարահանման ընդմիջումներին ակուստիկ կիթառով նվագել է Բոբ Սիգերի «Like a Rock» երգը, որն ընդգրկել է ֆիլմի ձայներիզում։

ԱՐԺԵ ԴԻՏԵԼ

30 օգոստոսի , 23.25 Արմենակոբ

• **«Աղջիկը կամրջին»**** Ռեժիսոր՝ Պատրիս Լըկոնտ։ Դերերում. Դանիել Օթոյ, Վանեսա Պարադի։ Ֆրանսիա, 1998։

Արտասովոր սիրավեպ՝ մելոդրամի կանոններով։

1 սեպտեմբերի, 21.00 Հ2

• **«Ռիչարդ Երրորդ»*** Ռեժիսոր՝ Ռիչարդ Լոնքրեյն։ Դերերում. Յան Մաքելեն, Քրիստին Սքոթ Թոմաս, Անեթ Բենինգ, Մեգի Սմիթ։ Մեծ Բրիտանիա, 1995։

Շեքսպիրյան նշանավոր քրոնիկի արդիականացված տարբերակն է, որտեղ իշխանատենչությամբ բռնված դասական եղեռնագործը հիշեցնում է Հիտլերին։

2 սեպտեմբերի, 22.00 Հ1

• **«Ապաշխարանք»**** Ռեժիսոր՝ Լետիսիա Մասոն։ Դերերում. Իզաբել Աջանի, Սամի Ֆրեյ, Սամի Նասերի, Ֆրանսիա, 2002։

Ցնցված կյանքի թախծալի դրամա։

***3 սեպտեմբերի, 23.00* Культура**

• **«Իմ Բենժամեն քեռին»*** Ռեժիսոր՝ Էդուար Մոլինարո։ Դերերում. Ժակ Բրել, Կլոդ Ժադ, Բեռնար Բլիե։ Ֆրանսիա, 1969։

Գավառական բժշկի խենթուռախ կյանքի ոդիսականը նկարահանվել է Կլոդ Թիլյեի համանուն վեպի հիման վրա, ինչպես եւ Գ. Դանելիայի «Մի վշտանա» ֆիլմը։

3 սեպտեմբերի, 24.00 Հ2

• **«Կենդանի մարմին»**** Ռեժիսոր՝ Պեդրո Ալմոդովար։ Դերերում. Ֆրանչեսկա Ների, Լիբերտո Ռաբալ, Խավիեր Բարդեմ, Անխելա Մոլինա։ Իսպանիա, 1997։

Իսպանական կրքերով լի սիրո գլամարտ։

4 սեպտեմբերի, 19.05 Հ1

• **«Ծերունին եւ ծովը»*** Ռեժիսոր՝ Ջոն Սթարջես։ Գլխավոր դերում՝ Սփենսեր Թրեյսի։ ԱՄՆ, 1958։

Հեմինգուեյի հռչակավոր վիպակի էկրանացումն է ծերունի Սանտյագոյի գոյամարտի մասին։

5 սեպտեմբերի, 21.00 Հ1

• **«Սերպիկո»*** Ռեժիսոր՝ Սիդնի Լյումեթ։ Դերերում. Ալ Պաչինո, Ջոն Ռենդոլֆ։ ԱՄՆ, 1973։

Թրիլեր ջանադիր ոստիկանի մասին։

***5 սեպտեմբերի, 23.30* Культура**

• **«Մարիա Բրաունի ամուսնությունը»***** Ռեժիսոր՝ Ռայներ Վեռներ Ֆասբինդեր։ Դերերում. Հաննա Շիգուլա, Քլաուս Լյովիչ, Իվան Դեսնի։ Գերմանիա, 1978։

Գերմանական կինոյի լավագույն գործերից մեկը, կնոջ հակասական դիմանկար, որն արժանացել է Բեռլինի փառատոնի մրցանակին։

5 սեպտեմբերի, 00.40 Հ1

• **«Մարդ կատուները»*** Ռեժիսոր՝ Փոլ Շրեյդեր։ Դերերում. Նաստասյա Կինսկի, Մալքոլմ Մաքդաուել։ ԱՄՆ, 1982։

Սարսափի ֆիլմ, որի հերոսները՝ քույր եւ եղբայր, ընդունակ են վերածվելու գիշատիչ հովազների։

Էջը պատրաստեց ԶԱՎԵՆ ԲՈՅԱՋՅԱՆԸ

Հայազգի ըմբիշների հերթական պարգեւները

Օլիմպիական չեմպիոնները բավարարվեցին բրոնզե մեդալով

Հունահռոմեական ոճի ըմբիշներն ավարտեցին իրենց մրցավեճը: Մրցումների ավարտական օրը եւս երկու մեդալ պարգեւեց հայազգի ըմբիշներին: Սակայն սա այն դեպքն է, որ նվաճած բրոնզե մեդալներն այնքան էլ ուրախություն չպատճառեցին մարզիկներին ու նրանց երկրպագուներին: Եվ դա հասկանալի է, քանի որ օլիմպիական կրկնակի չեմպիոն Արմեն Նազարյանից (60 կգ, Բուլղարիա) եւ Սիդնեյի օլիմպիական չեմպիոն ռուսաստանցի Վարդերես Սամուրղաշեւից (74 կգ) սպասելիքները մեծ էին: Ցավոք, երկուսն էլ անհաջող հանդես եկան կիսաեզրափակիչում եւ ստիպված էին պայքարել բրոնզե մեդալների համար: Դեռ լավ է, որ նրանք հաղթանակով ավարտեցին իրենց գոտեմարտերն ու բարձրացան պատվո պատվանդանի 3-րդ աստիճանին:

60 կգ քաշային կարգում Արմեն Նազարյանը բրոնզե մեդալի համար մրցավեճը շահեց ռուսաստանցի Ալեքսեյ Շեւցովից (4-3): Քաշային այս կարգում չեմպիոնի կոչման համար գոտեմարտեցին կորեացի Ջի Հյուն Ջունգը եւ կուբացի Ռոբերտո Մոնզոնը: Կորեացի ըմբիշը, որը կիսաեզրափակիչում հաղթել էր Արմեն Նազարյանին, վճռորոշ գոտեմարտն էլ վստահ անցկացրեց (3-0) եւ նվաճեց չեմպիոնի տիտղոսը:

74 կգ քաշային կարգում ռոստովցի Վարդերես Սամուրղաշեւը բացահայտ առավելությամբ (10-0) հաղթեց շվեյցարացի Ռետո Բուշերին եւ արժանացավ բրոնզե մեդալի: Հարկ է նշել, որ Ալեքսանդր Կարելինի մեծ ստվերից հեռանալուց հետո Սամուրղաշեւը Ռուսաստանի հավաքականում անփոխարինելի ու տիտղոսակիր ըմբիշն էր, եւ, իհարկե, մարզիչները հույս ունեին, որ վերջինս կկրկնի Սիդնեյի օլիմպիական հաջողությունը: Սակայն ոսկե մեդալին արժանացավ Ուզբեկստանը ներկայացնող Ալեքսանդր Դոկտուրիշվիլին, որը եզրափակիչում հաղթեց (4-1) ֆինն Մարկո Յլի-Հաննուկսելային:

Բրոնզե մրցանակակիր Վարդերես Սամուրղաշեւը:

96 կգ քաշային կարգում եգիպտոսին ոսկե մեդալ պարգեւեց Քարամ Իբրահիմը՝ հաղթելով վրաց ըմբիշ Ռամազ Նոզաձեին (12-1): Բրոնզե մրցանակակիր դարձավ թուրք Մեհմեդ Օզալը, որն ուժեղ գտնվեց իրանցի Մահմուդ Հաջիմզադեի հետ մենամարտում (3-2):

Եվ այսպես, հունահռոմեական ոճի ըմբիշներն ավարտեցին իրենց մրցավեճը: Քաշային 7 կարգերում խաղարկված 21 մեդալները բաշխվեցին 16 երկրների ըմբիշների միջեւ: Բոլորից հաջող հանդես եկան ռուսաստանցի ըմբիշները, որոնք նվաճեցին 4 մեդալ (2 ոսկե, մեկական՝ արծաթե եւ բրոնզե): 2-ական մեդալ (մեկական՝ արծաթե եւ բրոնզե) նվաճեցին թուրքերն ու ղազախները: Մյուս 13 երկրներն իրենց օգտին ունեն մեկական մեդալ, ընդ որում Ուզբեկստանը, Կորեան, Եգիպտոսը, Հունգարիան եւ Ադրբեջանը մեկական ոսկե մեդալ են շահել:

Հավակնորդների թիվը կրճատվում է

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի որակավորման 2-րդ փուլի պատասխան հանդիպումներն ի հայտ բերեցին հաջորդ փուլի մասնակիցներին: Բավական հաջող հանդես եկան նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերը: Ռուսաստանի ներկայացուցիչներից «Թերեքն» ու «Զենիթը» հաջողությամբ հաղթահարեցին հերթական արգելքը: «Թերեքի» ֆուտբոլիստները լեհական «Լեխի» հետ արտագնա խաղում էլ միեւնույն 1-0 հաշվով հաղթեցին: «Զենիթը», որ Ավստրիայում 1-3 հաշվով զիջել էր տեղի «Սուպերֆունդին», սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով հաղթեց մրցակցին: Իսկ ահա, Ռուսաստանի 3-րդ ներկայացուցիչը՝ Կազանի «Ռուբինը», դուրս մնաց պայքարից: Առաջին խաղում «Ռուբինը» հյուրընկալվելիս 2-0 հաշվով հաղթել էր ավստրիական «Ռապիդին», սակայն սեփական հարկի տակ անսպասելիորեն պարտվեց խոշոր հաշվով (0-3) եւ դուրս մնաց պայքարից:

Ուկրաինացիները նույնպես մեկ կորուստ ունեցան: «Իլյիչեւեցը», որ նախորդ փուլում հաղթել էր «Բանանցին», զիջեց «Աուստրիային» (0-3): Առաջին խաղում հաշիվը չէր բացվել: Իսկ ահա, «Դնեպրն» ու Դոնեցկի «Մետալուրգը» կշարունակեն պայքարը: «Մետալուրգը» հյուրընկալվելիս 2-1 հաշվով հաղթեց «Տիրասպոլին», որն առաջին փուլում պարտության էր մատնել «Շիրակին»: «Դնեպրի» ֆուտբոլիստները թեեւ Սլովակիայի «Պետրժալկայի» հետ խաղն ավարտեցին ոչ-ոքի (1-1), սակայն ի հաշիվ առաջին խաղում հյուրընկալվելիս տոնած հաղթանակի (3-0), մտան հաջորդ փուլ: Նշենք, որ «Միկային» առաջին փուլում հաղթած «Հոնվեդն» էլ դուրս մնաց պայքարից՝ զիջելով լեհական «Ամիկային» 11 մ հարվածներով: Այս արդյունքները մեկ անգամ եւս վկայում են, որ եվրոգավաթներում մեր թիմերին ուժեղ մրցակիցներ չէին բաժին ընկել: Հաջորդ փուլ են դուրս եկել նաեւ Թբիլիսիի «Դինամոն» եւ Լատվիայի «Մետալուրգը»:

Ներկայացնում ենք կայացած մյուս հանդիպումների արդյունքները (փակագծում առաջին խաղերի հաշիվներն են):

«Սիգմա»-«Նիստրու»	4-0 (2-1)
«Լիտեքս»-«Ժելեզնիչար»	7-0 (2-1)
«Ստյաուա»-«Ժելեզնիկ»	1-2 (4-2)
«Ռիեկա»-«Գենչլերբիրլիգի»	2-1 (1-0)
«Մարիբոր»-«Բանասկի»	0-1 (0-0)
«Պարտիզան»-«Օցելուլ»	1-0 (0-0)
ԲԿՄԱ Բուլղարիա-«Օմոնիա»	3-1 (1-1)
«Օլբորգ»-«Ժալգիրիս»	0-0 (3-1)
«Դանֆերմլայն»-«Հաֆնարֆյորդուր»	1-2 (2-2)
«Բրոնդբյու»-«Վենտսպիլս»	1-1 (0-0)
«Վիլ»-«Բանսկա բիստրիցա»	1-1 (1-3)
«Սերվետ»-«Ույպեշտ»	0-2 (1-3)
«Էլֆսբորգ»-«Գլենտորան»	2-1 (1-0)
«Վադուց»-«Բեվերեն»	1-2 (1-3)
«Ակրանես»-«Համարբյու»	1-2 (0-2)

Ամերիկյան «հեթ-տրիկ»

Ֆելիքս Սանչեսը տոնում է հաղթանակը:

Տղամարդկանց 200 մ վազքում մրցանակային եռյակը կազմեցին ամերիկացի թեթեւատլետները: Առաջինը վերջնագիծը հատեց Շոն Կրոուֆորդը, որը մրցասարածությունը հաղթահարեց 19,79 վրկ-ում: Հաղթողին ընդամենը 0,22 վրկ-ով զիջեց Բեռնարդ Ուիլյամսը, իսկ բրոնզե մրցանակակիր Ջասթին Գեթլինը ցույց տվեց 20,03 վրկ արդյունք: Նամիբիացի հանրահայտ արագավազորդ Ֆրենկի Ֆրեդերիկսը մնաց առանց օլիմպիական մեդալի՝ գրավելով 4-րդ տեղը:

Տղամարդկանց 400 մ արգելավազքում ուժեղագույնը Դոմինիկյան Հանրապետության ներկայացուցիչ Ֆելիքս Սանչեսն էր (47,63 վրկ): Հանրահայտ այս մարզիկը վերջին տարիներին հաղթող է ճանաչվել բոլոր այն մրցումներում, որոնց մասնակցել է:

Սուպերգավաթը «Սարագոսային»

Իսպանիայի գավաթակիր «Սարագոսան» նվաճեց երկրի Սուպերգավաթը: Պատվավոր մրցանակի համար երկրի չեմպիոն «Վալենսիայի» եւ գավաթակիր «Սարագոսայի» միջեւ 2 հանդիպում կայացավ: Առաջինում «Վալենսիան» հյուրընկալվելիս հաղթանակ էր տոնել նվազագույն 1-0 հաշվով: Թվում էր, թե սեփական հարկի տակ էլ հաջողությունը կուղեկցի երկրի չեմպիոնին, սակայն «Սարագոսան» ռեւանշի հասավ (3-1) եւ նվաճեց Սուպերգավաթը:

ՕԼԻՄՊԻԱԿԱՆ ՄՐՑԱՍՊԱՐԵԶՆԵՐՈՒՄ

Ազատ ոճայիններն էլ ձախողվեցին

Երեկ օլիմպիական խաղերում իրենց մրցավեճը սկսեցին ազատ ոճի ըմբիշները: Հայաստանի չորս պատվիրակներից երեքն անցկացրին իրենց գոտեմարտերը: Մարտին Բերբերյանը (55 կգ) ընդգրկված էր չորս մասնակից ունեցող խմբում, իսկ Ժիրայր Հովհաննիսյանը (66 կգ) ու Մամեդ Աղաեւը (84 կգ) պետք է 2-ական գոտեմարտ անցկացնեին եւ պայքարեին քառորդ եզրափակիչի ուղեգրի համար: Մեր եռյակն անհաջող հանդես եկավ: Ժիրայր Հովհաննիսյանն առաջին գոտեմարտում 12-9 հաշվով հաղթեց Հունաստանի ներկայացուցիչ Աթոստոլոս Կաստարիսին: Վերջինս իր հերթին պարտության էր մատնել հնդիկ Կումար Ռամեշին (10-8): Այնպես որ, քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր նվաճելու համար Ժիրայրին անհրաժեշտ էր հաղթել հնդիկ ըմբիշին: Մեր մարզիկը պարտվեց 1-3 հաշվով, եւ դուրս մնաց հետագա պայքարից:

Չափազանց դժվարին խնդիր էր ծառացել Մարտին Բերբերյանի առջեւ: Առաջին գոտեմարտում նա լրացուցիչ ժամանակում 5-3 հաշվով հաղթեց թուրք Արամ Դողանին, սակայն հաջորդ գոտեմարտում, կրկին լրացուցիչ ժամանակում, զիջեց կորեացի ըմբիշին (2-5): Մարտինի 3-րդ մրցակիցը նախկին ռուսաստանցի, ներկայում Հունաստանի դրոշի ներքո հանդես եկող Ամիրան Կարտանովն էր: Նա 4-3 հաշվով հաղթել էր կորեացուն, իսկ թուրք ըմբիշի նկատմամբ հասել էր բացահայտ առավելության (10-0): Ուստի կիսաեզրափակիչ դուրս գալու համար Բերբերյանին անհրաժեշտ էր մաքուր հաղթանակ տոնել: Սակայն դա Մարտինի ուժերից վեր էր: Նա պարտվեց 2-3 հաշվով:

Անհաջող ելույթ ունեցավ նաեւ Մամեդ Աղաեւը: Առաջին գոտեմարտում զիջելով ուկրաինացի Տարաս Դանկոյին (0-3), չեչեն ըմբիշն այլեւս մրցագորգ դուրս չեկավ, քանի որ Դանկոն 2-րդ գոտեմարտն էլ շահել էր եւ նվաճել միակ ուղեգիրը: Այսօր մրցագորգ դուրս կգա Հայաստանի վերջին պատվիրակը՝ աշխարհի եռակի չեմպիոն, Եվրոպայի չեմպիոն Արա Գեւորգյանը: Նա կմրցի անգլիացի Ախերմանի եւ Ղազախստանի ներկայացուցիչ Գենադի Լալիեւի հետ: Վերջինս Ասիայի եւ աշխարհի առաջնությունների մրցանակակիր է:

Կանանց ֆուտբոլում ուժեղագույնն ամերիկուհիներն են

Բավական համառ ու անզիջում պայքարում ընթացավ կանանց ֆուտբոլի եզրափակիչ հանդիպումը ԱՄՆ-ի եւ Բրազիլիայի հավաքականների միջեւ: Հաղթողը որոշվեց լրացուցիչ ժամանակում: Հաշիվը 39-րդ րոպեին բացեցին ամերիկուհիները: Տարպլիի հեռահար հարվածը հանկարծակիի բերեց բրազիլացիների դարպասապահին: Երկրորդ խաղակեսում բրազիլացիների ջանքերն ի վերջո պսակվեցին հաջողությամբ: 73-րդ րոպեին Պրետինյան հավասարեցրեց հաշիվը:

Հաղթողին որոշելու համար նշանակվեց լրացուցիչ ժամանակ: Այն հաջողություն բերեց ամերիկացի ֆուտբոլիստուհիներին: 112-րդ րոպեին Ուոմբախի խփած գնդակը ոսկե մեդալ պարգեւեց ԱՄՆ-ի ֆուտբոլիստուհիներին:

Բրոնզե մեդալի համար պայքարում Գերմանիայի ընտրանին 1-0 հաշվով հաղթեց Շվեդիայի հավաքականին: Հաղթական գնդակը 17-րդ րոպեին խփեց Լինգորը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուկրաինուհիները շարունակում են հաղթարշավը

Կանանց ձեռքի գնդակի մրցաշարում իր հաղթարշավն է շարունակում Ուկրաինայի հավաքականը, որը վստահ հանդես գալով խմբային մրցաշարում, հաջողության հասավ նաեւ քառորդ եզրափակիչում: Այս փուլում ուկրաինուհիները 25-23 հաշվով պարտության մատնեցին իսպանուհիներին: Նույնպիսի հաշվով Ֆրանսիայի հավաքականը հաղթեց Հունգարիայի ընտրանուն: Լավագույն քառյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Հարավային Կորեայի եւ Դանիայի հավաքականները: Կորեացի մարզուհիները 26-24 հաշվով հաղթեցին բրազիլացիներին, իսկ դանիացիները պարտության մատնեցին չին մարզուհիներին (32-28): Կիսաեզրափակիչի զույգերն են՝ Դանիա-Ուկրաինա, Ֆրանսիա-Հար. Կորեա:

Ֆիլիպսի ոսկե ցատկը

Տղամարդկանց հեռացատկի մրցումներում հաջողության հասավ ամերիկացի թեթեւատլետ Դուայթ Ֆիլիպսը: Հետաքրքրական է, որ նրա վեց փորձերից միայն մեկն էր հաջող: Սակայն մեկ ցատկն էլ բավական էր օլիմպիական խաղերի չեմպիոնի տիտղոսին արժանանալու համար: Առաջին իսկ ցատկից նա ցույց տվեց 8,59 մ արդյունք: Նրա մրցակիցներից եւ ոչ մեկին չհաջողվեց գերազանցել այդ ցուցանիշը: Արծաթե մեդալին արժանացավ ամերիկացի հեռացատկորդ Ջոն Մոֆիտը (8,49 մ): Իտալացի Խուան Լինո Մարտինեսը 8,32 մ արդյունքով դարձավ բրոնզե մրցանակակիր:

Աշխարհի ռեկորդակրուհին վերջին տեղում էր

Կանանց 400 մ արգելավազքում հաջողությունն ուղեկցեց հույն թեթեւատլետուհի Ֆանի Խալկիային, որը մրցասարածությունը հաղթահարեց 52,82 վրկ-ում: Արծաթե մրցանակակիր դարձավ ռումինուհի Իոնելա Տիրլեա Մանոլաչեն (53,38 վրկ), բրոնզը բաժին հասավ ուկրաինուհի Տատյանա Տերեշչուկ-Անտիպովային (53,44 վրկ): Մասնագետների կարծիքով, մրցանակային տեղերի գլխավոր հավակնորդ էր համարվում աշխարհի ռեկորդակրուհի, ռուսաստանցի Յուլիա Պեչոնկինան, որը 55,74 վրկ արդյունքով գրավեց վերջին՝ 8-րդ տեղը:

Մարգարիտա Մկրտչյանի անհաջող մեկնարկը

Կանանց թեքվանդոյի մրցումներում անհաջող մեկնարկեց Ռուսաստանի հավաքականի անդամ Մարգարիտա Մկրտչյանը: 57 կգ քաշային կարգում 1/8 եզրափակիչում հայազգի մարզուհին 9-16 հաշվով զիջեց ամերիկուհի Նիա Աբդալլային: Եթե վերջինիս հաջողվի մտնել եզրափակիչ, ապա, մրցակարգի համաձայն, Մկրտչյանն իրավունք կստանա մենամարտել բրոնզե մեդալին տիրելու համար:

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Հայ-չինական հարաբերությունները զարգացման մակարդակով զիջում են չին-ադրբեջանականին

Դա միանգամայն անընդունելի է այսպես կոչված փոխլրացումային քաղաքականություն որդեգրած Հայաստանի համար

Օգոստոսի 26-ին ՀՀ նախագահին առընթեր ազգային անվտանգության խորհրդի քարտուղար, պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանն ընդունեց Չինաստանի ժողովրդական Հանրապետության պաշտպանության նախարարության արտաքին հարաբերությունների գլխավոր վարչության պետի տեղակալ, գեներալ-մայոր Ցիան Լիխուայի գլխավորած պատվիրակությանն ու Հայաստանում Չինաստանի դեսպան Ցզո Սյուելիանին: Հանդիպման ավարտին ընդգծվել է, որ Չինաստանն ու Հայաստանը եղբայրական երկրներ են, հատուկ ուշադրություն է հատկացվել երկու երկրների ռազմական համագործակցությանը, միաժամանակ նշելով, որ դա լավ հիմքերի վրա է դրված:

Սերժ Սարգսյանն իր հերթին արտահայտվել է հայ-չինական հարաբերությունների այն մակարդակի մասին, որը ենթադրում է բազմաթիվ հանդիպումներ, եւ ավելացրել. «Սեպտեմբերին ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Պեկին նոր խթան կհանդիսանա երկու երկրների հետագա համագործակցության համար»:

Ռազմական բնագավառում Հայաստանի համագործակցությունը Չինաստանի հետ, երբ դա պայմանավորվում է 6 կամ 10 հայ սպայի չինական ռազմական հաստատություններում ուսուցմամբ, դեռեւ երկու երկրների համագործակցության լիարժեքություն չի ենթադրում: Ավելին, այդ համագործակցությունը նույնիսկ չի բացառում, որ հայ-չինական հարաբերություններ գտնվեն զարգացման բավականին ցածր մակարդակի վրա:

Դրա պատասխանատվությունն ամենայն հավանականությամբ ընկնում է հայկական կողմի վրա: Հասկանալի է, որ ինչպես նախորդ, այնպես էլ ներկայիս իշխանությունները, ըստ երեւույթին ամերիկյան գործոնի ազդեցության տակ, խուսափել են համարժեք քայլերով ընդառաջել Հայաստանի հետ հարաբերություններ զարգացնելու Չինաստանի անկեղծ պատրաստակամությանը: Մինչդեռ ամերիկյան գործոնը, ըստ տրամաբանության, Չինաստանի հարաբերություններում զսպաշապիկի դեր պետք է խաղար անկախության առաջին իսկ օրից Թուրքիայով միջնորդավորված ամերիկամետ քաղաքականություն վարող Ադրբեջանի համար:

Այլ կերպ, ՀՀ նախագահի սեպտեմբերին նախատեսվող այցը Չինաստան գուցե թափ հաղորդի հայ-չինական հարաբերությունների զարգացմանը, սակայն դրանց մակարդակն անհամեմատ ցածր է, քան չին-ադրբեջանական հարաբերություններինը: Այդ մասին են վկայում փոխադարձ այցելությունների հաճախականությունն ու դրանց մակարդակը:

Համոզվելու համար հետահայաց անդրադառնանք չին-ադրբեջանական հարաբերություններին, նախապես զգուշացնելով, որ դրանց զարգացմանն առնչվող տվյալները քաղել ենք Անկարայում գործող Եվրասիական ռազմավարական հետազոտությունների կենտրոնի Հեռավոր Արեւելքի բաժնի աշխատակից Նուրանիե Հիդայեթի մայիսի 2-ին ինտերնետային «Հաբերանալիզում» հրապարակված հոդվածից:

Չինաստանը պաշտոնապես Ադրբեջանի անկախությունը ճանաչել էր 1991 թ. դեկտեմբերի 27-ին: 1992 թ. ապրիլի 2-ին Բաքվում Չինաստանի մոսկովյան դեսպանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարի միջեւ ստորագրվել է չին-ադրբեջանական դիվանագիտական հարաբերությունների սկզբնավորման հուշագիրը: Նույն տարվա օգոստոսին Բաքվում բացվել է Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության դեսպանատունը, իսկ 1993 թ. մարտի 5-ին Ադրբեջանում Չինաստանի առաջին դեսպանն իր հավատարմագրերն է հանձնել Աբուլֆազ Էլչիբեյին:

Փոխադարձաբար Չինաստանում Ադրբեջանի առաջին դեսպան Կարաեւը Պեկին է ուղեւորվել 1993 թ. դեկտեմբերի 25-ին: 1994 թ. հունվարի 4–7-ը պաշտոնական այցով Պեկինում է եղել Ադրբեջանի արտգործնախարարը՝ նախապատրաստելու Հեյդար Ալիեւի առաջիկա այցը: 1994 թ. մարտի 7–10-ը Պեկին է այցելել նախագահ Հեյդար Ալիեւը՝ հանդիպելով Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության ղեկավար Ժիան Ցեմինին եւ նախարարների խորհրդի նախագահ Լի Պենին: Ալիեւի հանդիպումների արդյունքում կողմերն ստորագրել են «Չինաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ բարեկամական հարաբերությունների հիմք հանդիսացող» համատեղ արձանագրությունը:

1996 թ. ապրիլի 17–18-ը Չինաստանի փոխվարչապետ եւ արտգործնախարարն այցելել է Բաքու, որտեղ հանդիպել է Ադրբեջանի նախագահին, վարչապետին եւ Միլի մեջլիսի նախագահին: Ի պատասխան դրան, 1996 թ. դեկտեմբերի 22–26-ը Չինաստան է այցելել Միլի մեջլիսի նախագահ Ալեքսերովը: Երկու երկրների միջեւ փոխադարձ այցելությունները շարունակվել են 1999 թ. եւ հաջորդ տարիներին, որոնցից հատկանշականն Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար Աբիեւի 2000 թ. մայիսի 25–28-ը Պեկին կատարած այցն է, նույն թվի հունիսի 21–24-ը Չինաստանի ազգային ժողովրդական համագումարի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Լի Պենի Բաքու այցելությունը, որին շուրջ 4 ամիս անց հետեւել էր Ադրբեջանի արտգործնախարար Գուլիեւի այցը:

2002 թ. հունիսի 5-ին Բաքվում հիմնադրվել է «Չին-ադրբեջանական բարեկամության եւ համագործակցության» միությունը: Նույն թվի սեպտեմբերի 25–29-ը Բաքու է այցելել Չինաստանի ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի կոմիտեի նախագահ Ջեն Գունը, իսկ 2003 թ. ապրիլի 10–11-ը պաշտոնական այցով Բաքվում է եղել Չինաստանի արտաքին գործոց փոխնախարարը եւ նպաստել երկու երկրների միջեւ ապրանքաշրջանառության հետագա ընդլայնմանը, որի ծավալները 2002 թ. կազմում էին 95,4 մլն դոլար:

Անդրկովկասում հանուն ազդեցության ծավալվող ռուս-ամերիկյան մրցապայքարի պայմաններում, երբ Հայաստանն այսպես կոչված փոխլրացումային քաղաքականություն է վարում, թվում է, թե Չինաստանի հետ հարաբերությունների շուտափույթ զարգացումն առաջին հերթին պետք է շահագրգռեր Հայաստանին: Այն առումով, որ Չինաստանի աջակցությամբ կընդլայնվեր Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ խուսանավելու հայկական պետության հնարավորությունը եւ կամրապնդվեին նրա դիրքերը մրցակցող կողմերի հետ սակարկություններում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Արեգակնային համակարգից դուրս հայտնաբերվել է նոր մոլորակ

Եվրոպացի աստղագետները հայտնաբերել են «Սուպեր - Երկիր» մոլորակը, որն ամենափոքրն է Արեգակնային համակարգից դուրս գտնվող 125 հայտնի մոլորակներից: Նոր մոլորակը դեռ չի ստացել իր պաշտոնական անվանումը, գտնվում է Արայի աստղի ուղեծրում եւ բավականին պայծառ է անզեն աչքով տեսնելու համար: Ուրան մոլորակի մեծության այս մոլորակի կշիռն ու չափը բացառիկ են Արեգակնային համակարգից դուրս մոլորակների համար, որովհետեւ անգամ ժամանակակից սարքավորումների օգնությամբ գտնված մոլորակները Յուպիտերից փոքր չեն լինում, իսկ վերջինս 318 անգամ ծանր է Երկիր մոլորակից:

Ինչպես հաղորդել է «Ֆրանսպրես» գործակալությունը, այս մոլորակը Երկիր, Մարս, Վեներա, Մերկուրի մոլորակների նման քարքարոտ է, սակայն ունի գազային նորմալ մթնոլորտ, որի բաղադրությունը դեռ պարզ չէ:

Այս նոր աշխարհի մասին շատ բան կա իմանալու, մանավանդ որ մոլորակն այնպիսի հեռավորություն ունի իր աստղից, որտեղ ոչ շատ ցուրտ է, ոչ շոգ, եւ հնարավոր է հեղուկ ջրի առկայությունը: Եթե մոլորակի բարենպաստ գոտում լինելը վերջնականորեն հաստատվի, ապա տեսականորեն այնտեղ կարող է կյանք գոյություն ունենալ:

Ռ. Պ.

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA LOG ON TO
www.azg.am
IN ARMENIAN, RUSSIAN, ENGLISH AND TURKISH

COGNITIO
Marketing, PR, Brand Management
Address: 9 Alex Manoogian Str.,
AUA Business Centre, Yerevan, Armenia
Tel: 374-1-512245-6. Fax: 374-1-512247
E-Mail: cogcauc@aua.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկոոպը հրավիրում է աճուրդի

Այն տեղի է ունենալու 2004 թ. սեպտեմբերի 10-ին, Հայկոոպի շենքում հասցեն՝ ք. Երեւան, Խանջյան 13

Վաճառվում են

հ/հ Վաճառվող գույքի անվանումը	Հասցեն գտնվելու վայրը	Վաճառի մեկն. գինը (հազ. դրամ)	Աճուրդի մասնակց. վճարի չափը (հազ. դրամ)
1. Գորիսի ՔՍԿ-ի առեւտրի կենտրոն	ք. Գորիս Ավանգարդի 11	19756.0	988.0

Աճուրդը կայանալու է դասական եղանակով:
Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 2004 թ. սեպտեմբերի 9-ը, ժամը 16:00-ին, աճուրդային հանձնաժողովին պետք է ներկայացնեն՝
- աճուրդին մասնակցության հայտը,
- աճուրդին մասնակցության վճարի անդորրագիրը:
Մուտքագրման հաշիվն է՝ 23802607570100, «Արմէքսիմբանկ»:
Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել աճուրդային հանձնաժողովին, հեռ.՝ 54-15-01:

UNIBANK
до 31 августа
вклад
ОЛИМПИЙСКИЙ
9 % годовых
12 месяцев
от 1000 USD
ежемесячная капитализация или выплата процентов

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD До 5 млн.	USD, EURO До 10.000
до востребования		0*	0*
31 - 90 дней	в конце срока	7,5	5,5
	ежемесячно	7	5
91 - 182 дня	в конце срока	8	6,5
	ежемесячно	7,5	6
183 - 364 дня	в конце срока	8,5	7,5
	ежемесячно	8	7
365 - 550 дня	в конце срока	9	8
	ежемесячно	8,5	7,5

Вклады превышающие 5 млн. AMD или 10 тыс. USD, EURO и/или сроком более 550 дней - по индивидуальным ставкам.
* в отдельных случаях процентная ставка определяется на договорной основе
Минимальная сумма срочных депозитов
50.000 AMD
100 USD, EURO

ЮНИБАНК реальные инвестиции 53 98 70 www.unibank.am

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

Центральный офис
г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел: (3741) 539870
e-mail: unibank@unibank.am

Филиалы в г. Ереване:
Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел: (3741) 542431

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел: (3741) 776627

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел: (3741) 261838

Филиалы в Армении:
Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран Мец 53
тел: (37451) 40872

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел: (37441) 33055

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ
տեղեկագրքով, Ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով
ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն
Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 590000 www.spyur.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 27.08.2004 Գինը՝ 100 դրամ